

311391

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14

సంపుటము ౧౪

జెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 28-వ తేది మంవాగళరము

No 152

శ్రీ అక్షయనామ సంవత్సర భాద్రపదమాస బహుళ సప్తమి.

సంచిక ౧౫౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బొటముల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును రద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జీవానున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

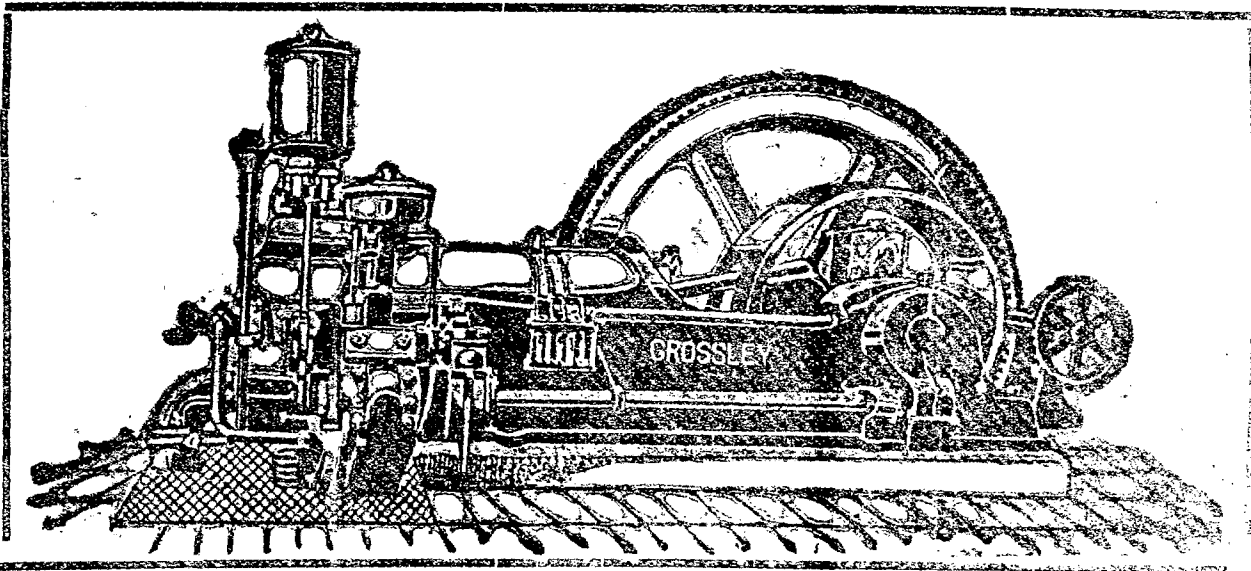
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0 డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 వేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్లి గాను అండ్ ఆయిలు ఎంజినుల

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యముగలది.

మిక్కిల శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

మాతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుసుకొ
ని ప్రకారము నది
మొదట ప్రతిభ
ముచేసి తెలుడ
లగు వారికి కొ
లను.

అనుభవము జాస్తిగానుండవలసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైననూ నేనుపోయికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యముగలది.

ఎంజిన్ల, రైసుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు వ్రాయుకొరదము.

క్రాస్లి బ్రదర్స్, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీసు

బ్రాడ్ గేజ్ బండ్ల రాకపోకలు

1923-వ సం॥ గ్రూపు ఆర్డోబరు 1-వ తేదీనుండి ఈ రైల్వేకు సంబంధించిన బ్రాడ్ గేజ్ సెక్స్ నుమారుగా బోవు బండ్ల రాకపోకలందు కొన్ని మార్పులు చేయబడును. ఈవిధమైన తెలుపబడిన మార్పులను ముఖ్యముగా గమనింపవలెను

(ఎ) మదరాసు - జోలార్పేట - బెంగళూరు సర్వీసు

నెం 15 రు బెంగళూరు ప్యాసంజరు మదరాసునుండి బయలుదేరుట ఉదయం గం॥ 6-35 బెంగళూరు చేరుట రాత్రి 7-25	
నెం 28 రు ,, ఎక్స్ ప్రెస్సు ,, ,, పగలు ,, 12-45 ,, ,, ,, 8-20	
నెం 11 రు జోలార్పేట ప్యాసంజరు ,, ,, ,, ,, 12-55 జోలార్పేట ,, ,, 8-25	
నెం 3 రు మెట్టుపాళయం మెయిలు ,, ,, రాత్రి ,, 7-40 ,, ,, ,, 12-5	
నెం 18 రు క్రొత్తమంగుళూరు ,, ,, ,, ,, 9-30 ,, ,, ,, 2-22	
నెం 7 రు బెంగళూరు ,, ,, ,, ,, 8-40 బెంగళూరుసిటి ఉదయం 6-50	
నెం 19 రు ,, ప్యాసంజరు ,, ,, ,, 9-40 ,, ,, పగలు 10-25	
నెం 8 రు ,, మెయిలు బెంగళూరుసిటి నుండి ,, ,, 8-40 మదరాసు ,, ఉదయం 6-30	
నెం 18 రు అర్కోణము ప్యాసంజరు అర్కోణము నుండి ,, ఉదయం ,, 7-50 ,, ,, 9-45	
నెం 14 రు క్రొత్తమంగుళూరు మెయిలు జోలార్పేటనుండి ,, ,, 4-50 ,, ,, ,, 10-10	
నెం 12 రు జోలార్పేట ప్యాసంజరు ,, ,, ,, ,, 6-0 ,, ,, పగలు 2-10	
నెం 20 రు బెంగళూరు ,, బెంగళూరుసిటి నుండి ,, సాయంత్రము 5-25 ,, ,, ఉదయం 8-30	
నెం 16 రు ,, ,, ,, ,, ఉదయం ,, 8-35 ,, ,, రాత్రి 8-50	
నెం 24 రు బెంగళూరు ఎక్స్ ప్రెస్సు బెంగళూరుసిటి నుండి ,, ,, 7-35 ,, ,, పగలు 2-35	
,, ,, ,, కంటన్ మెంటునుండి ,, ,, 7-45 ,, ,, ,, 2-35	

నెం 16 రు బెంగళూరు ప్యాసంజరు సెవ్వాపేట రోడ్డు, తిన్ననూరు, అంబత్తూరు, స్తేషనులవద్ద హడ ఇకమునుపు ఆగదు.

నెం 100 రు తిరువళ్ళూరు లోకలు తిరువళ్ళూరునుండి సాయంత్రము 6-45 నిమిషములకు బయలుదేరి మదరాసు నెం 100 లు స్తేషను రాత్రి గం॥ 8-20 నిమిషములకు చేరును.

నెం 129 రు ఒక క్రొత్త లోకలు బండి మదరాసు నెం 100 లు స్తేషను నుండి రాత్రి గం॥ 9-20 ని॥ బయలుదేరి రాదు ప్రము పోవును.

(బి) మదరాసు - రైచూరు సర్వీసు

నెం 91 రు బొంబాయి ఫాస్టు ప్యాసంజరు మదరాసునుండి బయలుదేరుట ఉదయం 7-5 ని॥ రైచూరు చేరుట రాత్రి 12-40 ని॥	
నెం 25 రు రైచూరు ప్యాసంజరు ,, ,, ,, 8-40 ,, ఉదయం 9-0	
నెం 5 రు బొంబాయి మెయిలు ,, ,, రాత్రి 9-5 ,, పగలు 10-50	
నెం 37 రు రేణిగుంట ప్యాసంజరు ,, ,, సాయం 6-20 రేణిగుంట చేరుట రాత్రి 11-20	

నెం 37 రు ప్యాసంజరు కొరటూరు, పట్టాభిరామ్, సెవ్వాపేట స్తేషనులవద్ద ఆగదు.

నెం 22 రు బొంబాయి ఫాస్టు ప్యాసంజరు రైచూరునుండి బయలుదేరుట రాత్రి 4-25 ని॥ మదరాసు చేరుట రాత్రి 9-30 ని॥	
నెం 6 రు బొంబాయి మెయిలు ,, ,, సాయం 4-55 ,, ఉదయం 7-35	

(సి) మదరాసు - వాల్తేరు సర్వీసు

నెం 27 రు రాజమండ్రి ప్యాసంజరు గూడూరునుండి బయలుదేరుట ఉదయం 6-50 ని॥ రాజమండ్రి చేరుట రాత్రి 11-10 ని॥	
నెం 31 రు వాల్తేరు ,, మదరాసునుండి ,, ,, 8-30 వాల్తేరు ,, పగలు 11-30	

నెం 31 రు ప్యాసంజరు అనుపంబట్టు, కవరపేట, ఎలావూరు స్తేషనులవద్ద ఆగదు.

నెం 9 రు కాకినాడ ఫాస్టు ప్యాసంజరు మదరాసునుండి బయలుదేరుట రాత్రి 8-50 ని॥ కాకినాడ చేరుట రాత్రి 7-30 ని॥	
నెం 30 రు కావలి ప్యాసంజరు కావలినుండి ,, ఉదయం 7-50 గూడూరు ,, పగలు 10-35	
నెం 28 రు రాజమండ్రి ప్యాసంజరు రాజమండ్రి నుండి ,, ,, 5-40 ,, ,, రాత్రి 8-25	
నెం 34 రు కాకినాడ ,, కాకినాడునుండి ,, ,, 5-55 రాజమండ్రి ,, ఉదయం 8-0	
రాజమండ్రినుండి ,, ,, 8-10 బెజవాడ ,, పగలు 1-50	

ప్రస్తుతము రాజమండ్రినుండి పగలు 8 గం॥ 40 నిమిషములకు బయలుదేరి బెజవాడకు పోవుచున్న నెం 40 రు ప్యాసంజరు రద్దు చేయబడును.

నెం 1, 2 రుల మెయిలు, నెం 32 అండు 10 రుల ప్యాసంజరుల కాలపరిమితి మార్చబడినది.

(డి) లోకలు అందు బ్రాంచి వైసు సర్వీసు

జి॥ పేట, మారిపల్లె, కాకినాడ స్తేషనులమీదను, గుంటూరు, శేపర్తి, బ్రాంచివైసులమీదను, మదరాసుకు చుట్టుప్రక్కల వైసులమీదను పోవుచున్న బండ్ల కాలపరిమితి ముఖ్యమైనవి బోవు బండ్ల కాలపరిమితికి అనుకూలముగా సుండునట్లు వ్యవస్థగా మార్చబడినది. త్వరలోనే ప్రతిష్టాపనందును అమృతమునకు దొరకు గట్టి కాలపరిమితి పట్టికయందు పూర్తి వివరములను చూచుకొనవచ్చును.

జి. టి. యం. ఆఫీసు
మదరాసు
14-9-23

హెచ్. డి. సిక్లెర్,
ఆకటింగు జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు.

మా లండన్ లేఖ

ఇండియాలో లభించు వస్తువుల ప్రదర్శించుటకు సీమకో బకభవనము ఉండవలయునని ఆందోళనము

చీనాదేశ అంతఃకలహములందు యింగ్లాండు జపాను దేశముల రాజనీతి

సోవియటు రషియా ముక్తకు సేనాధిపతిని బెడరించుట

(ఇండియన్ న్యూస్ పత్రిక)
లండను నగరము ఆగస్టు 30, 1923

ప్రాచీనమయిన స్థలము లీసికొనబడెననియు డిపోజిటు చేర్చించబడెననియు, లండనునందు యిండియా హైకమిషనరు కొరకు నిర్మింపబడు భవనము దగ్గరము గకట్టింపబడుననియు తెలియుచున్నది. భవన నిర్మాణమునకు గూడూరు ముప్పది లక్షల పౌనులు వ్యయమగుననియు భవన నిర్మాణము సంపూర్ణికాగనే భారత దేశముయొక్క ప్రతిపత్తి కర్తమగు రీతిని హైకమిషనరు కార్యాలయమున స్థాపింపబడుననియు యెంచవచ్చును. ప్రాచీనమందు బుద్ధానునకు సమీపముందు యీ స్థలముగలదు కాబట్టి ఆస్ట్రేలియా, మొదలగు దేశముల ప్రక్కను యిండియాకు ఉపసమ స్వీకరింపబడుననియు (బిటిషు వర్తకము నాశనమగు భారత దేశపు వస్తువులు ప్రదర్శింపబడుటచే భారతవాణిజ్యముల కమిలాలభికరముగనుండకమానదు. సెంట్రీ ప్రదర్శనముచే భారత దేశవర్తకములకు నూతనవాణిజ్యము గల్గినది. భారత దేశశిల్పకళలు వస్తువులు ప్రదర్శించుటచే గల్గులాభముల వారు గుర్తించుచున్నారు. ఆక్టోబరు మాస ప్రారంభమందు నూతన భవన నిర్మాణము ప్రారంభమగునని తలంపవచ్చును.

ఫిలడల్ఫియా ప్రదర్శనము

ఫిలడల్ఫియా నగరమున జరుగనున్న 105 వ అంతర్జాతీయ ప్రదర్శనమునందు యిండియను శిల్పమునకు గౌరవమును కలిగించిన విన్ సెంటుగారు ప్రజాసహాయము లేక చిక్కులందుగల భారతవర్తకములకు భవనము చేయుమిత్తమై యిండియా హైకమిషనరును జూడ విన్ సెంటు గారింగ్లాడునకు వచ్చెను. ప్రదర్శనముందు అతని ఖర్చుసహితము నాడు ఫిరింపజాలకున్నారనియు, అమెరికాదేశముందు గల భారత వర్తకములతో గలిసి సరకు విక్రయించుటకు వెల్లిన పెన్షన్ నుండి భారతీయులు గృహోస్తులుగుచున్నారనియు, అమృతమువలన వారలకు మామూలుగ యివ్వబడిన జీతములైన బట్టాదాక్షిణ్యములకు సాధ్యమగుటలేదనియు విచికింపబడుచున్నది. ఇండియను శిల్పమునా రింతవరకు ప్రదర్శనాధికారులకు కట్టవలసినసొమ్ము కట్టలేదు. ముందుగ యీసొమ్ము చెల్లించవలసియున్నది. పా 5000 లను గ్రాంటుచేయవలసినదనియు లేదా అంతసొమ్మునకు బదులివ్వవలసినదనియు యిండియా దౌరతనమును భారత వాణిజ్యము గోరి.

ఆంటువెర్పు కొలొనియలు ప్రదర్శనము

సెప్టెంబరు, ఆక్టోబరు 3-వ తేదీలమధ్య జరుగనున్న ఆంటువెర్పు కొలొనియలు ప్రదర్శనముందు బాల్కనీయుల యిండియా దౌరతనము నిర్ణయించెను. ఇండియావర్తక కమిషనరు చంద్రగారిని యిండియా ప్రదర్శనమునకుంపునకువల సర్దుటకు నియమించెను. జర్మిని ఆఫ్రికా ప్రభుత్వపు వస్తువులతోపాటు యిండియావస్తువు లొక్కచోలులో ప్రదర్శింపబడుట విచిత్రముగనున్నది. హోబులో సుమారు 44 చతురపురజములస్థలమందు భారతదేశపు వస్తువులు ప్రదర్శింపబడును.

జెనివా రహస్యసమావేశములు : బాల్టికు సముద్ర ప్రాంత రాజ్యములు రషియాతో బడంబడికలు జేసికొనుటకు ఆలోచించుట.

యూనియన్ ఆఫ్ సోషలిస్టిక్ గ్రిపు సోవియెట్ రషియాతో సంబంధించిన సమస్యల చర్చించుటకు జెనివానగరముందు రహస్య సమావేశమును జరుపవలసినదని పోలెంకు ప్రభుత్వముగోర పోలేందు, ఫిన్ లెండు, లెట్ లెండు, యన్ స్టోనియా ప్రభుత్వములు సమ్మతించెనని పారిసునకు రహస్యముగా వచ్చిన సమాచారమును చూస్తే వార్తాపత్రికలు ప్రకటించెను. రహస్య సమావేశములో పాల్గొననన్నవారిలో గొందరు అభ్యంతరము

మొదటి జగ్గన్నకాశ్రీ, బి. యే., రాజమండ్రి.

నానాల్పనైవేదణము

గాంధీనుహత్యని స్వీయచరిత్ర

రెండవభాగము

వందొమ్మిదవ ప్రకరణము

నెటాలు యిండియను కాంగ్రెసు

నానాల్పనైవేదణము నాకు అప్రధానముగానే యుండెను. నేను భారతీయుల మాత్రమే విషయమున ఏకాగ్రతతో పనిచేసినానని నేను నెటాలులోనుండుట సార్వకముకావలదు. అట్లెవ్వరును మంత్రికి హాజరు పంపినంతమాత్రమున చాలదు. దానినిగూర్చి అనవరతమును అందోళనమును చేయుచుండి నానాల్పనైవేదణమును యరుకుపట్టుదు. అందులకొక స్థిరసంస్థ నేర్పఁ దుడుటవలసరమని నిశ్చయింపబడెను. నేటు అబ్దుల్లాగారు మున్నగుమిత్రులతో నే నెగింపగా వారందరూ ఆలోచించి ధీరసత్వముతో నేర్పఁబడుటవలసరమని నిశ్చయించిరి.

దానికీ మేము నెటాలులోనే నాకు పాలుపోలేదు. కాంగ్రెసు అనిన కన్వేన్షన్లు కంటకముగా నుండునని భారతదేశమునకు కాంగ్రెసు ప్రాధాన్యము. కావున కాంగ్రెసు నందు నెటాలులోని భారతీయులకు గూడ నాదరణను కలుగజేయుట వలసరము. విషయమున సంశయించుట పనికిరాదు. కావున ఈ విషయముల నన్నిటిని నామిత్రుల కెగింపించి ఆ సంస్థకు "నెటాలు యిండియను కాంగ్రెసు" అనియే పేరుపెట్టవలెనని నేను నూచించితిని. వారందరూ సంగీకరించిరి. మేనె 22 వ తేదీన నెటాలులో యిండియను కాంగ్రెసు యారీతిగా ప్రారంభమైనది.

అనాడు దాదా అబ్దుల్లాగారి భవనమున వికాలమున హాజరయ్యును సభ్యులతో పూర్తిగా నిండిపోయెను. అందరూ అధికారముతో నామామమున వెల్లడించిరి. నిబంధనలతో చిక్కమయ్యెను. చందామాత్రము నెలకు రీషిల్లింగు తేర్చుకొనబడెను. ఆమె త్రమును చెల్లించెనువారే సభ్యులగుటకు. భవిష్యత్తునకు పావుగాకూడ నీయవలెనని నిర్ణయింపబడెను. అబ్దుల్లా నేటుగారు మొదట సంవత్సరముచేసి నెలకు రెండుపానులు చందాను చెల్లించెదనని వ్రాసిరి. మరియిద్దరు గూడ నటులనే వ్రాసిరి. నేను నెలకొక పాను వేసితిని. అది నాస్థినిబట్టి హెచ్చుముత్తమయినను అసాధ్యముమాత్రము కాదు. భగవదనుగ్రహమున చేసెటట్లే చెల్లించగలిగితిని. మరి పెక్కుమందిగూడ నెలకు పానుచొప్పున చందావేసిరి. మిక్కిలి హెచ్చుముత్తమ నెలకు పదిషిల్లింగులువేసిరి. చాలమంది విరాళములనుగూడ నొసగిరి.

కాని చందా నెవ్వరును సరిగా నిచ్చుటలేదు. డర్బను పట్టామున నివసించువారినిగూడ చాలసారు లడిగినగాని యిచ్చెడువారుకారు. ఇతరస్థలములలో నుండువారి నటుల నడుగుటకే అనకాకములేదు.

నేను కార్యకర్తలగుటచే చందాలను వసూలుచేయువలసిన బాధ్యతనామెనే వహించివలయుననిపాపకలంతయును చందాలను వసూలుచేయువలసిన పనిలోనే యుండవలసిన స్థితిగూడ కలిగినది. అతనికి కష్టముధికమైనది. ఇది సరిగాదు. చందాలను సంవత్సరమున కొకసారి ముందుగానే చెల్లించవలెనని నిబంధనను చేయుట ముఖ్యసంకల్పమున నేను తలచితిని. ఆ విషయమున సభ చేయగా అందుకు కందరునుగూడ సంగీకరించిరి. నాలు చందా మూడు పానులను తొమ్మిదవ కాకుండ నుండవలెనని నిర్ణయింపబడెను. అందువలన చాల యిబ్బంది తొలగినది.

బతుకుచేసి దేశసేవను సాగించగూడదని మొదటనే నేను గ్రహించగలిగితిని. దనవిషయమున నాద్వంద్యమునై నెంత మాత్రమునా భారతదేశమేమిట. చందాలు చేయుచునేకాని ఎచటను ఎచటనుగూడ నామిత్రులను వెంటనే చెల్లించరు. నెటాలు భారతీయులు ఆటంకపెట్టిరి. భవనమునకాకుండ పనిచేయుచుండగల యిబ్బందులను నెటాలు కాంగ్రెసు ఎన్నడును అప్పుడప్పుడు కాలేదు.

నానాల్పనైవేదణము సభ్యులను చేర్చుటలో చాలదురుగుగా పనిచేసిరి. అది భారతీ ఉత్సాహకరమునగుటయేగాక అందువలన వారికి చాలమంది అనుభవము గూడ కలిగెను. క్రొత్తవారు చాలమంది చందా సమయమున గదుల చెల్లించియే సభ్యులుగా చేరిరి. దూరప్రదేశములలో నివసించువారి కీ విషయము సరిగా తెలి

యదు వారికి నచ్చజెప్పుట కష్టమైనను నేను కాని అచట నున్న పెద్ద వర్తకులుమాత్రము మా కావ్యసములను పంపుచుండిరి.

అటుల మేము సంచారము చేయుచుంటిమి. ఒకసారి టూనగాటుకు మహావ్యవస్థించిన యతడు రి పోనులు యిచ్చునని మేము తలచితిమి. అతడు రి పోనులకంటె నియ్యనైనను. అందులకు మేముగీకరించినచో తక్కినవారందరూగూడ నటులనే యిచ్చెదరు. రాత్రిచాలప్రాధునియినది. ఇంకను భోజనములు కాలేదు. అతడుఒకటే పట్టుపట్టియుండెను. అపట్టణమునందలి యితరవర్తకులుచెప్పిననుగూడ నతడు వినలేదు. నాతోగూడవచ్చినవారి కతనిపై చాల అగ్రహముకలిగినది గాని వారు దానిని లోలోననే తలచుకొనిరి. ఆరాత్రిమాకెవరికిని భోజనము నులేదు నిద్రయునులేదు. ఏకాగ్రతతో గూర్చుంటిమి. తెల్లవారుచుండగా నతనికి తిక్కడిరిగినది. అప్పుడతడు ఆరుపానులను యిచ్చెను. మాకు విందుగూడ చేసెను. అందువలన మాపని యితరపట్టణములలోగూడ చాల యరుకుగాసాగినది.

అట్లు మొత్తమున దగ్గర నుంచుకొనకూడదని గూడ నేను వెనుకనే గ్రహించియుంటిని.

నెలకొకసారి సాధారణముగాను అనవరము కలిగినచో వారమున కొకసారియును గూడ సభలను చేయుచుంటిమి. వెనుకటిసభ నివేదికను మొదట చదువుటయు సీమ్యుట యితరవిషయములను చర్చించుటయు జరుగుచుండెను. కార్యాలయమున నెక్స్టెంట్లు పెట్టెయిచ్చెను. దానిమీద రిపీటులకును రిపొర్టులకును నకళ్లును తీయించుచుంటిని. సభ్యుల సంఖ్యయును ఆదాయమును హెచ్చెనని పిమ్మట నచ్చు వేయింపవారంభించితిమి గాని అంతవరకును నెక్స్టెంట్లుయితోనే పని జరుగుచుండెను. ప్రతిసంవత్సరము యిట్టి పావుపు అనవరమేగాని సాధారణముగా అందరును అటుల మితముగా వ్యవహరించుట. కావుననే యిట్టి చిన్నవిషయములనుగూడ యితరులమేలుకొరకటలు వివరించితిని.

చందాల నిచ్చినవారలో చాలమంది రిపీటుల నడుగకుండనే పోవుచుండువారు. మేము నొక్కొక్కరిని రిపీటుల నిచ్చుచుంటిమి. తక్కువ మిక్కిలి బాగ్రత్తగా వ్రాయించబడెను. 1894 వ సంవత్సరము తక్కువ లెక్కలికిన నెటాలు యిండియా కాంగ్రెసు కార్యాలయమున భద్రముగా నుండుననియే నేను నమ్మెదను. ఏసంవత్సరము తక్కువ సరిగానుండుట చాల అనవరము. తేనిచో అపఖ్యాతి తప్పక కలుగును. తక్కువ సరిగా నుండచో నిత్యసత్వప్రభమున సరిగ నెరవేర్చుటలుండదు.

కాంగ్రెసు అచటపుట్టిన భారతీయ విద్యాధికులగుగూడ నేవచేసినది. అందులకు, కల్యాణియుల భారసయిండియను ఎడ్యుకేషనలు అసోసియేషను. అను నొకసంఘము కాంగ్రెసువారి ఆదరణ క్రిందనే యేర్పరపబడెను. ఆసంఘమున విద్యాధికులగు భారతీయులకు హెచ్చుముత్త సభ్యులుగానుండిరి వారికి కొద్ది చందా యేర్పరపబడెను. వారి యిబ్బందులను తెలుపుట, వారిలో భావనాశక్తిని వృద్ధిచేయించుట, వర్తకులకును వారికిని పరిచయమును వృద్ధిచేయించుట, భారతీయులకు నేపచేయుటకు వారి కధికమగు నవకాళమును కలిగించుట మున్నగుకార్యముల నీ ఉపసంఘము చేయుచుండెను. బక్తవ్యాయును వృద్ధిపరచుటకు వానప్రతివాదములను చేయు సభలు గూడ జరుగుచుండెను. సభ్యులు తరచుగా సమావేశమై వ్యాసములను చదువుట ఉపన్యసించుట చర్చించుట మున్నగువలన చేయుచుండిరి. చిన్న గ్రంథాలయము గూడ నేర్పరపబడెను.

కాంగ్రెసువారధికముగా ప్రచారమునుచేయసాగిరి. నెటాలు పరిస్థితుల యధార్థమును అంగభారత దక్షిణాఫ్రికా దేశీయులకు తెలుపుచుండిరి. అందులకు నేను రెండు కరపత్రములను వ్రాసితిని. "దక్షిణాఫ్రికాలోని బ్రిటిషువారికందరికిని" అను శీర్షికతో "కొకటియును" భారతీయుల నియోజక సామ్రాజ్యంత్వము" అను శీర్షికతో మరొకటియును ప్రకటింపబడెను. నేను చాల శ్రద్ధగాచదివి వానిని చాల బాగ్రత్తగా నిదర్శనములతో గూడ వ్రాసితిని. వానిని అమ్మువేయించి విరివిగా పంచి పెట్టించితిమి.

అందువలన దక్షిణాఫ్రికాలో హెచ్చుముత్త అంగ్లేయులు భారతీయులను అనుకూలులైరి. భారతదేశమునందన్నిపక్షములవారును చురుకుగా సహాయముచేయసాగిరి. దక్షిణాఫ్రికాభారతీయులకు తమ నిజస్థితి స్పష్టమైనది.

(హా. క. గాంధీ, ఎంగు యిండియా, 28-9-26.)

పు న ర న్న ము

పురుషుడు బాలికయై పుట్టుట

చనిపోయిన వత్సరముననే మరల జనించుట

హలదవానీనుండి శ్యామసుందరలూలుగారు

వ్రాసిన లేఖ

"బెర్లిన్లో న్యాయవాదిగా నున్న కైకేయీ సందన సాహెగాలు పునర్జన్మముగూర్చి వ్రాసిన విషయములు లీసెను పత్రికలో ప్రకటింపబడగా వానిని నేను శ్రద్ధగా చదివితిని. కైకేయీసందనగారి కుమారుడగు చిన్న బాలకుని చూచుటకు అగష్టు నెల 31 వ తేదీన బయలుదేరి బెర్లిన్కి వెళ్లితిని. ఆబాలుడు చాల పసివాడు, అమాయకుడు. అతడు నావ్రశ్యం కిచ్చిన జవాబులనుబట్టి నాకు గట్టిసమ్మతము కలిగినది. బెర్లిన్లోని ఖాయ్ షేటలోనున్న విశ్వనాథుని చరిత్రను గూర్చిగూడ నేను సాహెగారి నడిగితిని. విశ్వనాథునితండ్రి నాకు చిరపరిచితుడు. పునర్జన్మకలదను విషయము విశ్వనాథుని చరిత్రననుసరించి సాహెగారికుమారునిచరిత్రలననుసరించి నాకుగూడ రంగయైనది. నాకుమార్తె విషయముగూడ నేను సాహెగారి కెగింపించితిని. దానిని ప్రకటించుట చాలముఖ్యమని సాహెగారు తెలిపినందున మీకు వ్రాసితిని.

"1919 లో ఆషాఢశుద్ధ ద్వాదశినాడు నాకుమార్తె బెర్లిన్లోనే పుట్టినది. 1922 క్రావణమున నేను తీర్థయాత్రకు బయలుదేరితిని. ఒకపడవలో మేము మధురాగోకులబృందావనములకు బయలుదేరితిమి. అచట నందయికోదలయిల్లు అని తెలుపబడినగృహమునకు మేము వెళ్లితిమి. నాకుమార్తెను నానొకరు (కొండబాటివాడు) యెత్తుకొనెను. ప్రక్కయింటిపద్ద నాకుమారు క్రిందకుదిగి నుమ్మునుకడ్డుగా కూర్చుండియున్న యొకమునలామెను గంటివేసి ఆయింటిలోని కైకేయీ. నాభార్యగూడ పిల్ల వెంటనే ఆయింటిలోనికైకేయీ. "నానిరాబుడ్డియును పట్టియును యొక్కడనున్నవి? అని నాకుమారు ముసలమ్మ నడిగెను. అవి మూలనున్నవి "నేను కూర్చుండి వ్రాసుకొను పీట యొక్కడ?" అని మరల నడుగగా ఒకముక్కాటపీట నా ముసలమ్మ చూపించి మిక్కిలిగా యేడువసాగెను. "నే నిపుడు నా యింటికివచ్చితిని గాన నీవెంటరాను. నీవు పోకాని ఒక తమలపాకు తీసుకొనిపో" అని నాకుమార్తె నాభార్యతో నవెను. "నా అడకత్తెర తీసుకొనిరా" అని ఆబాలిక చెప్పగా ముసలమ్మ యిత్రేడి అడకత్తెరను తెచ్చియిచ్చి మరల వెక్కిరించి యేడువసాగెను. నాభార్యనైగ చేయగా నా నొకరు బలవంతమున నాకుమార్తె నెత్తుకొని తీసుకొని వచ్చెను. మేము యమునానదికడకు పోతిమి. ఆముసలమ్మగూడ మాతో వచ్చెను. ఆనదీతీరమున నున్న తాబేలును నాకుమార్తెచూచి"నన్ను వెనుక ముంచివేసినటుల మరల ముంచివేసెదవా యేమి? ఒకసారి నాప్రాణములను తీసితిని. ఇప్పుడు గూడ మరల తీసుకొందువా?" అని ఆతాబేలు నుద్దేశించి పలికెను. "నా తల్లి ఆజాబీ అచట స్నానముచేయుచుండెను. నేనిచట స్నానముచేయుచుంటిని. నేను మునిగిపోతిని" అని ఆనదిలో ఆప్రదేశములను చూపుచు నాకుమార్తె పలికెను. అనాడు మొదటినుండియు నాకుమార్తె బాలకుడు మాటలాడుచున్నటుల పురుషత్వమును నూచించుచునే మాటలాడెను "నాకుమారుడు 12 ఏండ్లవాడు. ఇచట నే యిప్పుడు మీఅమ్మాయి చూపించిన తావునందే నాలుగేండ్ల క్రితము మునిగిపోయెను. ఇప్పుడేమిట వెనుక నాకొడుకు ఎటుల మాటలాడెను వాడో అటులనే మాటలాడుచున్నది" అని ఆముసలమ్మ చెప్పెను. నాకుమార్తెపేరు హీరాకూరు. ఆనొకరు నాకుమార్తెకు మూడేండ్లు దాటినవి. నాల్గవ వత్సరమున మొదటి నెల జరుగుచున్నది. ఆయింటిని చూడగానే ఆబాలికకు పూర్వజన్మము స్మరణకు వచ్చినది. పురుషుడు స్త్రీగా పుట్టుట కిది యొక నిదర్శనము" అని శ్యామసుందరలూలుగారు వ్రాసిరి. (తీడరు పత్రిక-ఆలహాబాదు)

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3108 Apply to.—

Imperial Telegraph College, Delhi.

సాంఘిక సంఘముల ఆధ్యక్షులను సభ్యులను గూడ క్రెడబు నియమిస్తారు. సాంఘిక సంఘములవారు కొంత ధనమునుగూడ

ఇతర జిల్లాలలో గూడ చాలమంది నూలువడుకుచున్నారని ఎవరూ ఎన్ని రాట్టములు వనిచేయుచున్నదియును జిర్హారణగా తెలుపవీలులేదు. తాలూకా నీల్లావడలు జరిగినపుడు గూడ నీవత్సరము పరిశ్రామిక కాళివారు తంతుకరణమును చాలచోట్ల జరిపించి ప్రచారము గావించిరి. మైసూరులో మండలపథ జరిగినపుడు పోటీ పరీక్షనుగూడ జరిపిరి. స్త్రీలును పురుషులను బాలురును బాలికలునుగూడ పోటీచేసిరి. కాలించినవారికి పెండిగిన్నెలు బహుమానమియ్యబడినది. తాలూకాబోర్డులు మున్సిసిపాలిటీలు మున్సి

(మా. క. గాంధీ - ఎంగు యిండియా 23-9-26.)

౧౩ ప్రకరణములుగ విభజించి వ్రాయబడినది.

మొ 2-0-0, కలిఖాపైను 2-8-0.
సంస్కృతాంధ్రగ్రంథముల కేటాగు మరుగునానికి పంపబడును.
ఎకీటరు, నర్సరర్యవకాశిని, కీలుపాచుపోస్తు, మద్రాసు

మాదిరిప్రతి ఉచితముగ పంపజాలము. నలయువారు,
ఆరజాలు బిల్లులుపంపిన బహుగలను. పిమ్మట చందాదారులకు
వారి చందానాండి, ఈ ఆరజాలు మినహాయించుకొందును.
చందా పంపత్తీరమునకు రూ 8-0-0
ఆరు నెలలకు 1-12-0
విశీప్రతి 0-6-0
కార్యదర్శి
అలితా కార్యసాహము, విజయనగరము.

అంశం ౪:

కానూరు, వీరభద్రచేస్వరరావు, బి. ఏ. యల్. బి.
మేనేజరు, లక్ష్మణారాయగృహంబులు, గుమ్మడికపేట, నెలరావ

(గంధకర్త) శ్రీమతి కవితలక కాంచనపల్లి రసకాంబు-విద్యానీ
ఈ గ్రంథము లిద్దెమును బోధించు నొక్కట పక్షకావ్యము
కథ కాంచరిసింబోర్ రసవంతముగనుండు. కల, రస, విద్యానీ

[illegible]

ప్రపంచము (నిజాంధ్రానియు). నానినాదో. నిజాంధ్రానియు.
విద్యాధిపతి మాత్రము ఒకరూపాయి. ఈ సంచిక
యందు ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయము
భాస్కర శ్రీ గోపముప్రభువు, భాస్కర శ్రీ బాబ్బి
మహారాజు, చెన్నపురి రాజధాని మేజిస్ట్రేటు శ్రీయుత తుం
పూడి భగవంతుల ప్రగాల్గ పటములును, శ్రీయుతలు సామి వేం
కటాచలం శ్రేష్ఠి, డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతిగార్లతో కూడిన
విద్యార్థి సంఘప్రారంభసమావేశపటములును కలవు. ఈ సంచిక
యందు ఆంధ్రభాషలోను ఆంగ్ల భాషలోను మంచి వ్యాసము
లు పెక్కులు గలవు. శ్రీమతి. సి. గారిదేవి, పెద్దసమస్తి,
శ్రీయుత పురాణానంద కామేశ్వరరావు ఎం. ఏ. ఎం. ఎల్.,
శ్రీయుత పేతుమళ్ల రాజగోపాలరావు బి. ఏ., ఎల్. టి.,
ఎం. ఆర్. ఏ. ఎస్., కూడ్రో ఎం. ఏ. (ఆక్సున్), గార్లము
న్నగు విద్యార్థికులు పలువురు వ్యాసములను వ్రాసియున్నారు.
తమ తండ్రిగారును విఖ్యాత పండితులును కీర్తికేతులు నగు
పురాణానంద మల్లయ్యశాస్త్రిలవారిని గూర్చి మే శ్రీయుత కా
మేశ్వరరావుగారు వ్రాసిరి. వలయువాడు పైని వివరింపబడిన
విలాసమునకు వ్రాయలేను.

మతభేదములు

పోస్టునాకరుల అన్వేషణ సహాయనిధి:-

బుధవారం సాయంత్రము 6 గ. యానిధి భవనమునందు సెం 46. మూడుగిది యందు ఘను నిబంధనల గూర్చి చర్చించుటకు సభ జరుగెను.

గానసభ:- సెప్టెంబరు 29 తేదీన సాయంత్రము 6-30 గ. వై. ఎం. సి. ఎ. భవనమునందు గానసభ జరుగెను. శ్రీనివాసనాయకుగారు "స్వరభేద" వాయించెదరు. ఆరేని పోచుడు గోపాలనాయకుగారు వేణు వాయించెదరు. శృంగారకూడ యుండెను.

పారిసుబోయిన శ్రీప్రతినిధులకు స్వాగతము:- పారిసులో ఆంగ్లాంత్రముమహిళాసభకు తమ ప్రతినిధులగు బోయిన డా॥ మధులక్ష్మమ్మ, శ్రీమతి ఆ. రుక్మిణమ్మ, మి. ఎం. చారిగార్లకు భారత మహిళాసభాజమువారు స్వాగతి మొనరించుటగాను మైలాపూరు తూర్పు మాడపీధి బాలికాపాఠశాల యందు అక్టోబరు 2 వ తేదీ 5 గ. సభ జరిపెదరు. శ్రీలెల్లరు విశ్వేష్ (ప్రార్థికులు. సహావేషముగారి సతి అగ్రతరత పరిగమను.

రాకపోకలు:- డి. బి. ఎస్. భవానందపిల్లగారు, డా॥ ఆర్. ఇ. పియకొగారు, ఆర్. ఎఫ్. స్టోనిగారు మొల్లు గ్రూపుకు కేసుదయమున వచ్చిరి.

కమాండరు కాంటెలుగారు నిన్నరాత్రి ఎర్పకలం బోయిరి.

కె. నాగేశ్వరరావుగారు నిన్నరాత్రి రెజివాడ బోయిరి.

డి. పి. కెయిటనుగారు ఆదివారంరాత్రి కలకత్తాకు బోయిరి.

పిల్లల దొంగతనము:- పెత్తిగ్రామిని రీక్షియేషను క్లబు కాఫీహాల్లలు, ప్రత్యేకము పెత్తిగ్రామ కచేరీకుద్యోగల కుద్దెరిపబడినది. అందు అల్పాహారముజేయుటకు టిక్కెట్లు ముందుగ కొనియాంచి అనుదినము ఉపయోగించబడును. మాడునెలనుంచి ఉద్యోగులు కానివారు పిల్లలు యాటిక్కుట్ల నిచ్చి భుజించుచు యజమానులను మోసముజేయుచుండిరి. చివరకు మోసముబయలుపడి పోలీసుకు రిపోర్టుచేయగ టిక్కెట్లు అమ్ముజేయు ముద్రకాలయమునందు 15 ఏండ్ల వైండుబాలుడు దొంగిలించి యిద్దరు నౌకరిబాలురకు అమ్ముగా వారు ఉపయోగించుచున్నట్లు తెలిసెను. వారు ముగ్గిని అరెస్టు చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆరోగ్యవంతమగు వనివిడ్డకు బహుమతి "హెల్తు" పత్రికా సంపాదకులు, యావత్సరము పనివిడ్డలపాటిబహుమతి నొకటి యేర్పాటుజేయనిశ్చయించిరి. ఇందీయను లేక ఆంగ్లోఇండియను విడ్డలు 13 నెలలకు లోబడువారు అందరిలో ఆరోగ్యవంతమగు విడ్డకు రూ. 25 బహుమతి ఒకసంగబడును. డిడ్డయొక్క పూర్తిపాడుకు మాపుపోలగ్రాపు బల్లులకేసుండనుమనది పంపినవో సమగ్రుల పిల్లలకైదులు పరిక్షించి నిర్ణయింతురు. ఫోటోహెల్తుపత్రికలో ప్రకటించు ఒకంగీకరింపవలెను. ఇప్పుడున్నవో తల్లిదండ్రులపేర్లు ప్రకటించుటకు, లేదా వట్టిబొమ్మయే అయ్యునేయబడును. విడ్డలు తల్లిపాలతోనే పెరిగిరో లేక డబ్బాపాలతో పెరిగిరో, అల్లు యినవో ఏకబాబు లుపయోగించిరో తెలుపుచు అక్టోబరు 31 తేదీలోపున 'హెల్తు'సంపాదకులు, పోస్టుపాకు 168, మదరాసు' ఆను నిలాసమునకు పంపవలెను.

సత్యాగ్రహమువలదని మహాత్ముని హితము

నాగపట్నంరైలు పనివారలకు ప్రత్యుత్తరము నాగపట్నం, సెప్టెంబరు 27:- ఇచటి రైలు పనివారలు సత్యాగ్రహ మవలంపించుచున్నారని అధికారమును గూర్చగా గాంధీజీతోను ప్రత్యుత్తరముగ నీక్రింద కిందివార్తలు బంపెను "ఈ తల్పినవిషయమున సత్యాగ్రహము న్యాయసమ్మతముగాను." (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర పత్రికా సంవత్సరాది సంచిక

ఎప్పటికీరున రాజోపు ప్రభవ సంవత్సరాది సంచికను బ్రటింజ్ బోపుచున్నాము. అందు సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీ, యాధికాది విషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములు ప్రకటింపబడును. తాము పూర్వమువలెనే దయయుంచి అమూల్యములగు తమ వ్యాసములతో సంచిక నలంకరించి మా యుద్యమమునకు దోడ్పడఁ బ్రార్థితులు.

ఈసంచికయందు విషయవిభాగమును గావించి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసముల నా విభాగమునందే ముద్రించి సంచికను ఉగాదినాటి కాంధుల కర్పింపఁ దలచినాము. నియమితకాలము నకుఁ బూర్వమే వ్యాసములన్నియు మాకుఁ జేరినఁగాని అట్లు విషయవిభాగమును గావించఁ గుచుకూలము గానేరదు. సంచికాముద్రణ మారంభించిన పిమ్మట బంపు వ్యాసములను సంచికయందుఁ జేర్చుటకు వీలుండదు. కావున వ్యాసములు 19 రిసం నవంబరు 30 వ తేదీలోపల మాకందవలెను. ప్రతివ్యాసము నను 'సంవత్సరాది సంచికకు' అని వ్రాసియుండవలెను. వ్యాసములును, వానికి సంబంధించిన చిత్రములును, ఇతర చిత్రములును, సంపూర్ణ వివరములతో నియమితకాలమునకుఁ బూర్వమే మాకుఁ బంపుదురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

సంపాదకుడు ఆంధ్ర పత్రిక

వెలువడినది. త్వరపడుడు.

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, బంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాలహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందుగలవు. ఒక్కొక్క శతకమునను పెక్కు మాతృకలతో సరిమాచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులముగు పీఠికయును గలవు. ముచ్చటలు గూర్చునట్లు మేలి క్యాలికోలైండు చేసిన సంపుటము వెల రు ౧ ౮ ౦ మాత్రమే. శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల,

తపాలపెట్టె నెం 212 రు, చెన్నపురి.

యూరోపియనులు- భారత శాసనసభల ఎన్నికలు

కర్నలు క్రాఫర్డుగారి హితము బొంబాయి, సెప్టెంబరు 28:- కర్నలు క్రాఫర్డుగారు నిన్న బొంబాయి కాళి యూరోపియను సంఘమునందు సభ్యునియగు భారత దేశము నందలి యూరోపియనులు భారత ప్రభుత్వనిర్మాణమును శ్రద్ధతో నిర్వహిస్తూ గత పని జేయువారి కేతి మువోట్ల నీయవలెనని విజ్ఞప్తిజేసిరి. "భారతదేశమున ప్రస్తుతము అనేక రాజకీయపక్షములు గలవు. అందొకపక్షము ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విధానము పనిజేయుటయందు సమ్మతము గల్గియుండలేదు. మరి యితరపక్షములు వానియందంతేవలనయున్నదోఅంతవరకే పని జేసెదమందు. భారత నియోజకవర్గములందు వోటుజేయు యూరోపియనులు, ప్రభుత్వ విధానమును పనిజేయుటకు సత్ప్రయత్నము జేయబూనిన పక్షమునకే బాగా ఆంధనీయవలయును. యూరోపియనులు కొద్ది మందియేయెనను వారికి ప్రతిష్ఠాయనునది నిస్సంశయముగలదు. వారు వోట్లవిషయమున యెచటయైన కట్టుదిట్టముగ పనిజేయు నెడల యామధ్య ముద్రాను ముగిసిపలు ఎన్నికలలోవలె తమ ప్రతిభను వెల్లడింపవచ్చును. తామువచ్చి పెంచుకొనుచున్న భారతదేశము బ్రిటిషువారు లేనిదే సాగజాలదు. భారతదేశ తేమాభివృద్ధి యనగా వారి తేమాభివృద్ధియే యని తెలుసుకొని తన క్రొత్తతో ముఖ్యముగ పనిజేయవలెను. వాణిజ్యవిషయములలో వలె రాజకీయములందు గూడ యూరోపియనులకును భారతీయులకును మంచి సహకారముండేది బాగుండెడిది. భారత దేశముయొక్క రాజ్యాంగవిధానమునందభివృద్ధి గావలసినయవసరము గలదనువిషయమున యూరోపియనులలో భేదాభిప్రాయములేదు. కాబట్టి వారు బాతీయాభివృద్ధి నే మాత్రము ఆపవలెనని ప్రయత్నముజేయరు. కాని ముందుకు నడుచు మార్గములందే సాయము జేరవలె" అని కర్నలు క్రాఫర్డు జెప్పి ముగించుచు యూరోపియను యువకులు చాలమంది సంఘమునందుజేరి రాయలకడుకునుయెటకును, పార్లమెంటు యెదుటను గట్టిగా మాట్లాడుటకు క్రొత్త పంపాదించవలెనని విజ్ఞప్తి జేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ శ్రీ సర్దారు తేజసింగు స్మారకసభ

సిక్కులకు పండిత మోతీలాలు ఉద్బోధ

(ఆ. ప్రె. స్పెషలు సర్వీసు) లాహోరు, సెప్టెంబరు 28:- ఈమధ్యకాలములో చరిత్రాయన సిక్కునాయకుల సర్దారు తేజసింగు స్మారకసభ సాయంత్రములో జరుగుచు వాణిమునకు రావలసినవగ ఒత్తిడిజేయగా పండితమోతీలాలు సెషుల శనివారము రాత్రి మోగేలు ఆల సభలో నుపస్థింపించివిదప లాహోరు విడిచిపొయెను. మరునాడుకయును కొంతాలో దిగిసాయంత్రము మోటారులో బోయి ఆచటరూడిన సిక్కులగుసభలో నుపస్థింపించిరి. కీర్తి శేఖరులగు మహానాయకుని దేశభక్తిని, సత్ఫలమును, నిర్భయ స్వాతంత్ర్యమును వారు ప్రకటించుచు సిక్కులందరను వారియాచర్యముననుసరించి కీర్తి శేఖరులకై కాంగ్రెసుకు బద్ధులైయుండవలెనని యుద్బోధించిరి. సర్దారు తేజసింగుగారియందు అసహాయోద్యమము నాటిపొయినది. ఆయన న్యాయస్థానముల అధిక్యమును గుర్తింప దిరస్కరించుటయేగాక, అవమానముకన్న మరణమే యెక్కువగదలంచి హామీనిచ్చి విడుదల కాగోరుట తనని తిరస్కరించెను. ఆయన యెన్ని యుపద్రవములు గల్గినను బాతీయోద్యమమునే నమ్ముచుండెనని పండిత సెహూచెప్పెను.

సిక్కులు- కాంగ్రెసుఎన్నికలు

కేంద్ర సిక్కుసంఘము కాంగ్రెసుపేర కాసనసభల కధ్యక్షులైట్టె నిశ్చయించినందులకు పండిత సెహూ కృతజ్ఞతను దెల్పి కాంగ్రెసు ఉద్యమము అకాలిధీరు సహాయమున తుదకు విజయముగాంచునని సమ్మతమును సూచించిరి. దివాణమునందు మాట్లాడినపిదప పండితీ లాలాగిరిధరలాలుగారితోను లాలాబోధ రాజితోనుగలసి లయాల్యాగుకుబోయిసరిగా ప్రకటించినగంటకు హాజరై, లైలుట్టెచనువద్ద గుంపులందగు అమృతస్వాగతమొసంగ గైకొనిరి. అంతే పురీషులంద నూరేగింపు దీసికొనిపోవడెను. సాయంత్రము తోటవిండుకు మ్యునిసిపలు తోటలలో జరిగినదానికి బోయి. అందులకుగా దానాపు ఐదువందలమండ్రి బచ్చియుండిరి. (ఆసంపూర్తి)

స్వామిస్థానవార్తలు

రాయపేటపిన్ని కలదావా

ఇంజంక్షన్ తుత్తువు రద్దుచేయబడుట

(హైకోర్టు)

“పిటిషనరు స్వామిస్థానవాదియు, ప్రతివాదుల స్వామిస్థానవాది విషయముల గురించి సెప్టెంబరు 30 వ తేదీలోగా సంపూర్ణముగా వాదించుట కంగీకరించిరి. ఈనందగృహ కమిషనరు చేయబడిన కార్యమును నిర్ణయించు బాధ్యతను స్వీకరించుటకు సహింపజాలరు. కాని సెప్టెంబరు నెలముఖ్యంగా పిన్ని కల జరుపవలసిన కమిషనరు గౌరవనీయు 29 తేదీన 30-వ తేదీన అతడు పిన్ని కల జరుపుకొనవచ్చును. కాని అవిషయమున ద్రవ్యపాత్ర బాధ్యతను పహింపజాలరు. కమిషనరే ఆచర్యలకు బాధ్యత పహింపవలెను. కమిషనరు అధికారములగురించి ఈకోర్టు తప్పు జైట్టి అభిప్రాయములను చెబుచున్నాడు. దావా విషయముల లేవనెడి దినమున 11 X. 30 నిలవ విచారణ కావచ్చును. ఈలోగా మీ రవసరముగేర్పాటు లొనర్చుకొనవచ్చును. పిన్ని కల నాపవలసినది ఇదివరకు గావించబడిన నిషేధపు టు తుత్తువు రద్దు చేస బడెను.”

రాయపేట పిన్ని కలదావాను పరిష్కరించువరకును పిన్ని కలను నిలువపరిచినది రా. బి. ఐ. జి. కె. లక్ష్మణాచార్యులుగా రు తెట్టిన పిటిషనును పరిష్కరించుచు హైకోర్టు లో తెంచుచు ప్రధాన స్వామియూర్తి, స్వామియూర్తిలకు జాక్సన్, నుండరము చెట్టి గార్ల దిన పరిష్కరించును తుత్తువు జేసిరి. గత శుక్రవారము నాడు ప్రధాన స్వామియూర్తి రామేశ్వరగార్లయెదుట నీ పిటిషనును స్వామిరాజా కోర్టువారి తీర్పుపై వివిధ రివిజను పిటిషనులు చేయబడినపుడు రామేశ్వరగార్లకు పిన్ని కలను నిలుప తుత్తువు చేసి ప్రతివాదులకు నోటీసు నొసగియుండిరి.

కమిషనరు వాదనలు

ప్రతివాదుల తుత్తువున పి. వెంకటరమణరావు గారు కార్యము కమిషనరు తుత్తువున ఎన్. రంగస్వామి అయ్యంగారును మధ్యాహ్నము ప్రధాన స్వామియూర్తిని దర్శించి పిన్ని కల సెప్టెంబరు 30 వ తేదీ లోగా జరుపబడితీరవలసినయ్య, చందల చాల చిక్కులు గలుగుననియు కనుక నిషేధపు టు తుత్తువు వెంటనే పరిష్కరింపవలసినయ్య గోరిరి.

కార్యోక్తము కమిషనరు డి. బి. జి. వెంకటసారా గారు డి. ఎ. బి. జి. హాజరై ప్రమాణముమీద నొక ట్టులను నొసగిరి. తాను పిన్ని కల దినమును నిర్ణయించితిమననందు గలననియు అది సరిగాదనియు, ప్రభుత్వము పిన్ని కలదినమును నిర్ణయించినయ్య నుడివెను. రాయ ప్రభుత్వము కాన్పులకు నున్న జి. వెంకటపతిస్వామియందు 9 గుట్టు 12 వ తేదీన రాజీనామానిచ్చిరి. సెప్టెంబరులోగా జరుగవలసిన చెన్ననగర మునిసిపలకాసన నిబంధనల వివరింపబడెను. అవిషయము సెప్టెంబరు 30-వ తేదీ యొన్ని కల జరుపనియెడల చాలచిక్కులు గలుగును. అని నరుగారు వాదనలనుచు దెలిపిరి.

పిటిషనరు తుత్తువు వాదన

పిటిషనరు తుత్తువున కె. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు వాదన గురువు మొదట దావాచరిత్రను పరిగ్రహముగా వివరించి రాయపేట డివిజను పిన్ని కలను ఆగస్టు 17-వ తేదీన నాపవలసినది. నామిశేతు చేయబడినవారిలో పిటిషనరు డి. బి. కె. లక్ష్మణాచార్యులు రొకరు ఇద్దరు ఓటరులలో పిటిషను మీద - ఆ 17-వ తేదీన పిటిషనరు రామేశ్వర మేజిస్ట్రేటుగ నుండెను కారణముచే గ పరిగణించి - కార్యోక్తము కమిషనరు పిటిషనరు కమిషను రద్దుజేసెను.

ప్రధాన స్వామియూర్తి:—అసరి మేజిస్ట్రేటు, పిన్ని కల దని యెప్పుడునైన నిర్ణయింపబడి యుండెనా? ఎన్. రంగ. అయ్యంగారు:—నిర్ణయింపబడెను. మదరాసు కోర్టువారే ఇదివర కట్లు తీర్పుచెప్పిరి.

ప్ర. స్వా:—అసరి మేజిస్ట్రేటునను-ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటును పరిపాలనాధికారము లెవ్వయ్యును లేవు. ప్రతిదేశము - అందు ముఖ్యముగా నాంగ్లేజీయున రాజకీయ పరిస్థితులు ప్రతివారికిని ఏదో గౌరవోద్యోగ ముందు పరిపాలనముల వనర్థులకు పరిగణించుట ఏమాత్రమును

కృ. అయ్యంగారు:— గౌరవోద్యోగముల కంగీకరించి యునకు దోడ్పడు ప్రతిపాదనకును విధి. అట్టివారిని పిన్ని కల జరుప బడుట, దాని వనర్థులకు పరిగణించుట విచిత్రము

అయినను పిటిషనరు ఆగస్టు 11 వ తేదీన కన గౌరవ పదవికి రాజీనామా నొసగెను. 14 వ తేదీన ప్రభుత్వమువారి కందును. 19 వ తేదీన ప్రభుత్వమువారు పిటిషనరు గౌరవాధికారముల లొంగించుచు ప్రకటన మొనర్చిరి. ఈ ప్రకటనయందు, “రాజీనామా నొసగిన” పిటిషనరు యొక్క గౌరవాధికారములు రద్దుజేయబడెననిగలదు. అభావనగూడ కోర్టువారు గమనింపవలెను.

పిటిషనరు తుత్తువు వాదనలు మూడురకములైనవి. (1) సిటీమనిసిపల కౌన్సిలు 52 సెక్షనునందు వివరింపబడిన అసర్లు, స్వామిరాజా కోర్టు జడ్జికిని, ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటునకును వర్తించునేగాని అసరి మేజిస్ట్రేటునకు వర్తించదు. (2) పిటిషనరు ఆగస్టు 11 వ తేదీన రాజీనామా నొసగెను గనుక, 17 వ తేదీన అతడు అసరి మేజిస్ట్రేటుగ నున్నట్లెంచరాదు. రాజీనామాను ప్రభుత్వము వారంగీకరించు వరకును ఆచరణలోనికి రాదని యెంచుట పొరబాటు. ప్రభుత్వము వారు 19 తేదీన గావించిన యొత్తువు పిటిషనరు యొక్క అధికారములు రద్దుచేయబడెనని చెబుచుండెనేగాని రాజీనామా యంగీకరింపబడెనని చెబుచులేదు. (3) నామిశేతు స్థానములు సరిగ్గా పూర్తిజేయబడెనా లేదాయనువిషయమును విచారించుటకు రిటర్నింగు ఆఫీసరున కధికారముగలదు గాని, అట్టి తీర్పు యొక్క అర్హత వర్తకులను విచారించుట కతని కధికారము లేదు.

ప్ర. స్వా:—మీరు చెప్పిన మూడవ కారణము నిజమైనదే గానయ్యెను. కాని రివిజను పిటిషనునందు దా కారణము చెల్లవలసినదే.

నిషేధపు టు తుత్తువును గురించి కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు వాదించుచు 30 వ తేదీలోగానే పిన్ని కల జరుపవలసినయ్యు లేనియెడల చాలచిక్కులు గలుగుననియు ప్రతిపాదులును, కమిషనరును వాదించుట విచిత్రముగా నున్నది. 30 తేదీలోగా కమిషనరు పిన్ని కల తేదీని నిర్ణయించి ప్రకటింపవలసినది మాత్రమే కాననమునందు గలదు. కమిషనరు తేదీ తన విధిని నిర్వర్తించెను. అతనికంటె పై అధికారుల నిర్ణయమువలన నా యొన్ని కల జరుగనియెడల - మరెయ్యక దినమున పిన్ని కల జరుగునట్లు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించవచ్చును. కాననమునందు దీనివిషయము స్పష్టము వివరింపబడెను. ఈదావా పరిష్కరింపబడిన తరువాత ప్రభుత్వము వారి విధముగా ప్రకటన మొనర్చి పిన్ని కల జరుపవచ్చును.

పి. వెంకటరమణరావుగారు:—ఈదినమునగాని రేపుగాని కోర్టువారు పిటిషనరు తుత్తువున తీర్పుచెప్పినను గూడ పిన్ని కలందు పిటిషనరు పాల్గొనవలెను.

ప్ర. స్వా:—అదేమిటి. అర్థములేనిమాట. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు ముగించుచు సివిలు రివిజను పిటిషనును పరిష్కరింపక పూర్వము నిషేధపు టు తుత్తువును రద్దుజేయరాదని గోరిరి.

ప్రతివాదుల వాదన

అక్షేపణల పిటిషను తెట్టిన ఇద్దరు వోటరుల తుత్తువునను పి. వెంకటరమణరావుగారు హాజరై పిటిషనరు 17 వ తేదీన మేజిస్ట్రేటుగ నుండెనా లేదాయను విషయమును కమిషనరు, స్వామిరాజా కోర్టు ప్రధాన స్వామియూర్తి విచారించి పరిష్కరించినయ్య, అట్టిసందర్భమున పిన్ని కల నిలిపియుంచుట సముజనముగాదనియు నుడివెరి. స్వామిరాజా కోర్టు ప్రధాన స్వామియూర్తి “పర్సనాడిజ్మ టూ” హాదాలో విచారించెను గనుక అతని తీర్పుపై న పిన్ని కలను విచారించుట కోర్టువారి కధికారములేదు. అయినను, ఈవిషయము నిష్ప జనపరముగాదు.

ఇంజంక్షన్ పిటిషను అర్హత వర్తకులగుంచి వెంకటరమణరావుగారు వాదించుచు, 30 తేదీలోగా పిన్ని కల జరుపనియెడల ఈసంవత్సరమునకే పిన్ని కల జరుప విలుండదని నుడివెరి ఇంజంక్షన్ తుత్తువును రద్దుజేసియెడల ఈ నెలముఖ్యంగా పిన్ని కల జరుపవచ్చును. ప్రభుత్వ రివిజను పిటిషనునందు పిటిషనరు నామిశేతు సుకమముగ జరిగినది తీర్పు వారు నిర్ణయించునెడల - పిన్ని కల రద్దుజేసి తిరిగి పిన్ని కల జరుపవలసినది పిటిషనరు దావా దేవచ్చును. అప్పుడు తిరిగి పిన్ని కల జరుపవచ్చును.

ప్ర. స్వా:—(కృష్ణస్వామి అయ్యంగారిలో) మీ లేమి చెప్పెదరు.

కె. కృ. అయ్యంగారు: ఇంజంక్షన్ పిటిషను తప్పినయెడల నేనావధిరి నవలంబించవలసియుండును. కాని పిన్ని కల 30 సెప్టెంబరులోగా జరిగి తీరవలసిన కాననమునందు చెప్పటను విధింపబడలేదు.

స్వా. నుండరము చెట్టిగారు:— ఇంజంక్షన్ ను రద్దుజేసిన మీకు గలుగు నవ్వమేమి?

కృ. అయ్యంగారు:— పిటిషనరు పిన్ని కలయందు పాల్గొనటకు విలుండదు. పిటిషనరు పిన్ని కలందు పోటీ జేయుటకును పరిగణించు గలుగును.

ప్ర. స్వా:— (1) ఇంజంక్షన్ ను నిలిపియుంచు తత్కాలికముగా సంవత్సరమువరకు పిన్ని కల జరుపవలసి లేకుండ జేయుట (2) ఇంజంక్షన్ జేసి, రద్దు పిన్ని కలను జరుపవలసిన మొదటిదావా మీ పక్షమున నున్నది తిరిగి పిన్ని కలను జరుపవలసినది దావా దేవచ్చుట. ఈ రెండు మార్గములేయన్నవలసియును. వానిలో నేపథ్య నివలంబించవలసినది మీ కోరిక?

కృ. అయ్యంగారు:—మొదటి పద్ధతిలో సంవత్సరము వరకు పాదులకు పిన్ని కలనాకు - లేకుండ జేయుటయే తప్పని సరియగునో రెండవ పద్ధతి నే నవలంబించెదను. కాని అది తప్పని సరిగాదని నాయభిప్రాయము. అవసరములచే లేవనెడి దినమున దావాను పరిష్కరించి పిన్ని కల జరుపవచ్చును.

ప్ర. స్వా:—(పి. వెం. ర. రావుగారిలో) ఇందుకు మీ లేమి చెప్పెదరు?

పి. వెం. గారు:—లేవనెడిదినమున నాకు మరియొక పని గలదు. రేపు వాదించుటకు నా కవకాశములేదు.

ప్ర. స్వా:—స్వామియూర్తిలకు పూర్వముల కొంతవరకు గమనింపదగును. కాని వారిపూర్వములకొరకు పట్టికవ్యవహారముల నిలిపియుంచవలెను.

పిమ్మట స్వామియూర్తిలు భేదములోనికి జని తిరిగి వచ్చి నైవేదికంపబడిన తీర్పును చెప్పిరి.

దక్కనునర్దుల దర్బారు

సర్ లెస్లీ విల్సన్ ను గారి యుపన్యాసము

(అసోసియేటెడు ప్రెస్ సెవలను సర్వీసు)

పునహా, సెప్టెంబరు 27:—బొంబాయి దక్కను ప్రాంతమున దివ్యము జరుగుచున్న పెద్దసిటీషనుల మూలమున భూమియందు మంచి ఫలితము గలుగునని బొంబాయిగవర్నరు సర్దారులచే రిపోర్టునందు పరస్పరించుచు పోయెను. ఎనిమిది సంవత్సరములక్రితము కాల్యలములమున లొమ్మిదిలక్షలయకరములభూమి సాగు జడియగుచున్నదనియు, జరుగుచున్న పనులు సంపూర్ణియైన విదప సుమారు పదియారు యకరములభూమి నీటి సాగుజడియందుండుననియు గవర్నరు వచించెను. ఎనిమిది సంవత్సరములలో సుమారు లొకలక్ష యకరములభూమి నీటిపారుదలక్రింద అభివృద్ధి నొందెననియు, యునుపటికంటె పండినపంటలవిలువ హెచ్చినదియు సర్ లెస్లీ గారు చెప్పిరి. కాల్యలక్రింద నేర్పడుములననుకూల 1 కోటి 14 లక్షలరూపాయలు విలువగలపంట 11 సంవత్సరములక్రితము పండుమందుండెననియు, యిటీవల లెక్కలనుబట్టి నాల్గుకోట్ల విలువగల పంటపండుచున్నది.

పునహా వ్యవసాయ ప్రదర్శనము

రాబోవు మాసములో రాయలు వ్యవసాయ కమిటీ రాజధానికి వచ్చుటయు, రాబోవు వ్యవసాయ ప్రదర్శనమును రాజధానిలో విశేషముగ యెంచవలయును. పునహాలో జరుగనున్న వ్యవసాయ ప్రదర్శనమును, రాబోవు రాయలు వ్యవసాయకమిషను వ్యవసాయాభివృద్ధికి తోడ్పడగలవు.

సర్దారులు:— రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

మాతన పరిస్థితులందు అర్హముగ స్థానము సర్దారులధిష్టింపవలయుననియు అట్టి మాతన పరిస్థితులకు చిహ్నములుగ నున్న ప్రజాపీఠ సంస్థలను అసెంబ్లీ, కానసభలందు పాల్గొనవలయును గాని, తక్కింకల నెలరానివిగ బహిష్కరింపవలసినయ్య గవర్నరు సర్దారుల హెచ్చరించెను.

* * * *

పునహా, సెప్టెంబరు 27:—నేడు మధ్యాహ్నము 5 గంటలకు దక్కను సర్దారుల వార్షిక దర్బారుయొక్క ప్రారంభోత్సవమును పునహా కానసభ భవనముందు బొంబాయిగవర్నరు సర్ లెస్లీ విల్సన్ గారు సల్పిరి. సర్దారులు గవర్నరునకు పరిచయముగ జేయబడినవిదప, సర్దారు గంగాధరరావు, అంబ్రో, భోయ, ఫాల్గును, మిరాజా, పురంధరు సంస్థానాధీశ్వరులు స్టేటు కాన్సిలుసభ్యులను వింఘర్ కారు, బోర్డింగు, గొలి యాదవ సివిలుమిలిటరీ డిప్యూటీ గల సభ్యులందు గవర్నరు ఉపన్యసించెను. ఇటీవల రాజప్రతినిధి రాష్ట్రమును సందర్శించెననియు, నీటిపారుదల పనులను రాజప్రతినిధి సందర్శించెననియు, గత రద్దుల తెల్సెను. రాయలు వ్యవసాయకమిషను గావించునట్లు సిఫార్సులు జనామూఖ్యముగ నుండుననియు, పునహా వ్యవసాయ ప్రదర్శనమును జయప్రదముగ జరుపుటకు సర్దారులు తోడ్పడుటకు గవర్నరు సంతసించెను. మాతన పరిస్థితులందు సర్దారుల వారి కర్తవ్యము స్థానము బడయ ప్రయత్నింపవలయుననియు, సాంఘిక రాజ్యాంగ అభివృద్ధికొరకు కృషి పరువలయుననియు గవర్నరు సర్దారుల హెచ్చరించెను. (ఆ. [కె.]

కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రచారము

పెద్దినాయకన్ పేట బహిరంగసభ

నవంబరు మాసము శాసనసభల ఎన్నికలందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోట్ల నొసంగవలసినదిగ ప్రచారము గావించుటకు నిన్నటి సాయంత్రము పెద్దినాయకన్ పేట క్రైష్ణప్ప నాయకన్ చెరువు మైదానమునద్ద గొప్పసభ జరుపబడెను. సభకు మిక్కిలముగ ప్రజలరుదించిరి. సభయందు ప్రజాత్రయము అల్లరి జరుగక కిదు శాంతియుతో నడచెను. శ్రీమతులు యన్. శ్రీనివాస య్యంగారు, సామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠి, యన్. సత్యమూర్తి, సి. యన్. గోవిందరాజులు మొదలయారు డా॥ బి. యన్. మల్లయ్య, గద్దె రంగయ్యనాయుడు, గో. వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం శ్రేష్ఠిగారుల ప్రముఖులతో గలరు. బాలసుందరం మొదలయారుగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. వీరు డివిజనులో పలుకు బడిగల వోటరులం దొకరు.

సి. యన్. గోవిందరాజులు మొదలయారుగారు:— ప్రభుమనున తిదిశమందుపన్వసించుచు జన్మింప పక్షము కొలది దినముల నుండి కరపత్రములందు “అఖిలభారత బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసుసంఘము” అను పేరుతో న్యవహరించుచున్నదని యు, ప్రఖ్యాతిగల ఒకానొక వర్తకచిహ్నమును లాభము నపేక్షించి వేరొకరు ముద్రించుకొనుటలు కాంగ్రెసుకు దేశము నందు గల పలుకుబడి నుపయోగించుకొని జన్మింపవత్తుము పైకి రాదలచి వోటరులను మోసించుచున్నదనియు ఈఒక్క అంత మువలననే కాంగ్రెసుకు దేశమునందుగల ప్రతిష్ఠ, గౌరవములను జన్మింప పక్షముయొక్క ప్రజావైరుధ్యమును తెలియగలదని బల్కిరి. కాంగ్రెసు 40 సం॥ల నుండి దేశీయుల ఆర్థిక, సాంఘిక, రాజకీయాభివృద్ధులకై పాటుబడుచు దేశీయులెల్లర యాదరణకు పాత్రమైయున్నది. జన్మింపవత్తు మా నిన్న గాక మొన్న బుట్టి, జాతి విద్వేషముల కాకరమైయున్నది. కాంగ్రెసు ముప్పు దిమాడుకొట్ట భారతీయులనును, స్వస్వసంఘములనారికిని ప్రతి నిధిగనున్నది. స్వార్థమును త్యజించి దేశసేవయే, దేశస్వాతంత్ర్యమే పరమావధిగ నెంచుచున్నది. జన్మింప పక్షము ఉద్యోగములు, విరుదావస్థల నాశించుచున్నది. ప్రజలీ రెండు పక్షములకును గల తారతమ్యమును గ్రహింపవలెను. ఏపక్షము నాదరించిన దేశమునకు శ్రేయము గలుగునో, ఏపక్ష మింతదనుక దేశక్షేమంకర కార్యములొనర్చునో బాగుగ నాలోచించి కాంగ్రెసు ప్రజాహితైకపక్షమని విశ్వసించినచో కాంగ్రెసును నవంబరు మాసము ఎన్నికలలో ఆదరించుడని బల్కి ముగించిరి.

క్రైష్ణమూర్తి అయ్యగారు:— మాట్లాడుచు కాంగ్రెసు జన్మింప పక్షములగు తామేపక్షమునకు దేశసేవారము గాను నియు, విను కాంగ్రెసు జన్మింప పక్షములం దేపక్షము దేశము నకు నిజముగ క్షే మము ను గా వించుచున్నదో కన్గొనుట వోటరులకర్తవ్యమనియు, అంతయేగాని బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణ విభేదములను పాటింపరాదనియు బల్కిరి.

శ్రీ. యన్. సత్యమూర్తి గారు:— తమిళమున మాట్లాడుచు భారతవర్ష పరాధీనస్థితిని, కాంగ్రెసుగావించిన స్వాతంత్ర్యక్షపిని, భారతీయులకు స్వరాజ్యావశ్యకతనుగూర్చి క్లుప్తముగ వివరించిరి. దేశీయుల ధనమునుండి వేతనములు గైకొను విదేశీయప్రభుత్వధికారులు దేశీయులకు నేధశీయులకు మారు ప్రజలపై నిరంకుశాధికారమును నెహించియున్నందున జన్మి స్వాతంత్ర్యముగ స్వపరిపాలనను బడయుటకు కాంగ్రెసు ఉద్యమము ప్రారంభింపబడినదని బల్కి దేశీయులపాద్రములం దిమిడి యున్న వోటుయొక్క విలువను వివరించిరి. దేశమునందలి వివిధకాంగ్రెసు సంఘములందును, రాగల ఎన్నికలకు నిలచిన అభ్యర్థులలోను బ్రాహ్మణేతరులే అధికసంఖ్యాకులుగ నుండిన విషయమును విర్ణించి కాంగ్రెసు బ్రాహ్మణసంస్థయను అపవాదమును ఆధారమేలేదని రుజువుజేసిరి. చెన్నపురికి కాంగ్రెసు పక్షమునం దభ్యర్థులుగ నిలచినవారియం దొక్కొకరి యొగ్యతలను విర్ణించి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే ఏకగ్రీవముగ వోటుజేసి దేశభక్తిని ప్రకటించుడని బల్కిరి.

శ్రీ యన్. శ్రీనివాసయ్యగారు:— మాట్లాడుచు డివిజను కాన్సిలరు జి. వెంకట సుబ్రహ్మణ్యం శ్రేష్ఠిగారు వోటరులకు తృప్తికరముగ బనిజేయుచు వోటరుల విశ్వాసము నకు పాత్రులైరిని బల్కి కాంగ్రెసేషనులో నుబ్రహ్మణ్యం శ్రేష్ఠిగారొనర్చిన కార్యములను బేర్కొనిరి. విదప ఉపస్వాసకులు కాంగ్రెసు పరిత్రను స్వాతంత్ర్యోద్యమ విషయమును ముచ్చటించి కాంగ్రెసుపక్ష ముకటిమాత్రమే ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించుటకును దేశీయాశయములను నిలప బెట్టుటకును కంకణ మూనియున్నదని బల్కిరి. ప్రజలు కాంగ్రెసును బల

పరచినచో కాంగ్రెసువారు తీవ్రముగ స్వతంత్ర పోరాటమును సాగించిన వెంటనే ప్రభుత్వమువారు కాంగ్రెసుతో రాజీకి వచ్చునని బల్కిరి. స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమముకంటెను తీవ్రమగు కార్యక్రమము ముండవలయునని తాము స్వీకృతాభిప్రాయము గలిగియున్నను బహుజనసంఖ్యాకుల అభిప్రాయము ననుసరించి ఈ కార్యక్రమమునే అంగీకరింపవలసినవచ్చె ననిరి. గయా కాంగ్రెసులో స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభలను స్వాధీన పరచుకొని స్థానములను భాగీతేయవలయు ననియే జెప్పియుంటిమనియు, కాని తత్కాల పరిస్థితులనుసరించియు, దేశస్థితిగతులను గమనించియు విధానమును మార్చుకొనవలసినవచ్చెనని బల్కిరి. కాంగ్రెసుపక్షమును జూచి మాత్రమే ప్రభుత్వము భీతిజెందుచుండుననియు, కాంగ్రెసుకు దేశీయులలోగల పలుకుబడి ప్రభుత్వ మెరుంగును గావు ననే కాంగ్రెసుపై అట్టిలక్ష్యము గలవనియు, కావున కాంగ్రెసును బలపరచి తద్వారా స్వరాజ్యమును సాధించుట ప్రజలకర్తవ్యమని బల్కిరి. “తమిళనాడు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుకు” ఉభయక్షతవహింపవలసినదిగ డా॥ పి. వరదరాజులునాయుడు, యి. వి. రామస్వామినాయకరుగారలే నన్ను కోరియుండిరి. ఎన్నికల ప్రచారము జరుపుటకును, స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమమును జయప్రథముగ నిర్వహించుటకుగాను అనుభవశాతీయు, పట్టుదలతో పనిజేయుగలవారందఱవలెననియు, నాయందు తమకు సంపూర్ణవిశ్వాసము గలదనియు బలికి ఏకగ్రీవముగ నన్నాపదవికి ఎన్నుకొనిరి. ఒక్కరునమ్ముతింపనివారండినను నేనీపదవి నంగీకరింపజాలనని జెప్పియుంటిని. అట్లు తామేకగ్రీవముగ ఎన్నుకొని ఈపక్షమును నడపినవిదప బ్రాహ్మణేతరులకు నేను శత్రువుడనని బల్కిరి. ఎంతస్వాయముగలవో ప్రజలే నిర్ణయించురుగాక! నన్నెన్ని విధముల దూషించినను, నేనేర్పడుగాని బ్రాహ్మణేతరుల విశ్వాసమునకు దూరుడనని గాని, దేశద్రోహియని గాని అపమానములను గల్పించిన నారక్తము ఉడుకును. దేశమునందలి నిరుద్యోగసమస్యను గర్భదారిద్ర్యమును పరిష్కరింపవలయుననిన జాతీయ నిర్మాణ పరిశ్రమలగు ఓడలను నిర్మించుట, ప్రతిపరిశ్రమలను దేశీయుల ఇతము గావించవలెను. పై పరిశ్రమలు మనదేశముందే తయారుచేయవలెను. ఆర్థిక సాంఘిక రాజకీయ కష్టముల నెల్ల నివారించుటకు స్వరాజ్యమే తరుణోపాయము గావున కాంగ్రెసు పక్షమును బలపరుపుడని గోరిరి.

యస్. యన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు:— కడచిన ఆరు సంవత్సరములనుండియు జన్మింపనుంట్టివర్షము గావించిన అకృత్యములనెల్ల వివరించి జన్మింపవత్తుము బ్రాహ్మణేతరులకు లాభముజేయుటకు బహుల నష్టము గలిగించెను గావున దేశక్షేమమునకు పాటుబడు కాంగ్రెసును బలపరుపు డని బల్కిరి.

విదప అభ్యర్థులను వందనములతో సభ ముగింపబడెను.

రాయలువ్యవసాయకమీషను

సంస్కరింపబడిన ప్రచారకార్యక్రమము

నవంబరు 18-న లేడికి కమిషను మదరాసునుకు రానున్నది. సిన్హా, నెప్టెంబరు 27:—అక్టోబరు నవంబరు మాసముల సంచారకార్యక్రమమును రాయలు వ్యవసాయకమీషను ప్రకటించెను. దావ్యారును సంచార కార్యక్రమమునుండి దప్పించిరి. అక్టోబరు 11-న లేడి మదలు 18-న లేడివరకు కమిషను సిన్హా యందుండును 19-న లేడివ బయలుదేరి 21-న లేడి ఉదయమునకు కమిషను పునహాగరమునకు రానున్నది. పునహాయందు 29-న లేడివరకు ఆగును. 29-న లేడిరాత్రి పునహాలో బయలుదేరి 30-న లేడికి ఉదయమునకు బొంబాయి వచ్చి నవంబరు 5-న లేడివరకు కమిషను బొంబాయిలో ఆగనున్నది. 6-న లేడి ఉదయమున బొంబాయిలో బయలుదేరి 8-న లేడి మధ్యాహ్నమునకు కమిషను బెంగళూరు జేరుకొనును. అచ్చట 10-న లేడివరకు ఆగును. 11-న లేడిరాత్రి బయలుదేరి 12-న లేడి ఉదయమునకు కమిషను కోయంబత్తూరు నందు దిగనున్నది. ఇచ్చట 16-న లేడివరకు ఆగును. 17-న లేడిరాత్రి కోయంబత్తూరులో బయలుదేరి 18-న లేడి ఉదయమునకు మదరాసువచ్చి నవంబరు 28-న లేడివరకు కమిషను మదరాసునందు ఆగనున్నది. (ఆ. ప్రె.)

యుద్ధస్మారకచిహ్నము
డోయరకా, నెప్టెంబరు 26:—సహానికాలో బ్రిటిషు సైనికులకు యుద్ధస్మారకచిహ్నమును నిర్మించిరి.

అకాలీనాయకుల కేసు

ఉపసంహరించుకొనబడుట

వివిధ ప్రదేశముల స్వాగతప్రయత్నములు
లాహోరు, నెప్టెంబరు 27:— అమృతసరముందు మొదటను తరువాత లాహోరు కోర్టులోను మూడేండ్లనుండి జరుగచున్న అకాలీనాయకుల కేసు తుట్టుతుడను ఆఖరయ్యెను. ఇంకను విచారింపబడుచున్న వారిపై ప్రభుత్వమువారు కేసు లుపసంహరించుకొన తీర్మానించిరి. ఎందువలననగా కేంద్ర గుర్త్యారాబోర్డుకు అనుసంధించిన గుర్త్యారాచట్టము అమలులోనికి వచ్చుటచేతనే. అకాలీనాయకులకేసు న్యాయాధికారి ఎదుట ప్రభుత్వతరపు న్యాయవాది ఇట్లు సెలవిచ్చెను:—

ప్రభుత్వమువారిచే తమ అనుజ్ఞవిద ఈ కేసును నుపసంహరించుకొనుటకును ఈ దిగువకారణములు నెల్లడిచేయుటకు నాజ్ఞాపింపబడితిని. గుర్త్యారాచట్టములో చెప్పబడిన కేంద్ర సంఘము ప్రతినిధులతో నేర్పరుపబడినవ్యక్తు యన్. జి. పి. సి. అకాలీవశేషములపై చేయబడిననోటీసులు ఉపసంహరింపబడునని ఇదివరలో చెప్పబడినది. బోర్డిపును ఏర్పాటైనది. నోటీసు లుపసంహరింపబడినవి. ఇప్పుడు విచారింపబడుచున్న ఈ ముద్దాయిలు ప్రభుత్వమువారు అన్యాయమని ఎంచిన కొన్ని సంఘములకు సంబంధించిన వ్యాసంగములకై విచారింపబడుచున్నారు. ఇప్పుడొక న్యాయబుద్ధిమైన సంఘము ఏర్పాటైనందున వీరిపై కేసుల నుపసంహరింపబడినవి. (ఆ. ప్రె.)

విడుదలైన వెంటనే కొందరను పట్టుకొనుట

లాహోరు, నెప్టెంబరు 27:—14 అకాలీ నాయకులపై కేసు లుపసంహరింపబడెను. నేనాసింగు, సారిసింగుగార్లను విడుదలైన వెంటనే అరెస్టుజేసిరి. మొదటివారిని పాటియాలాలో 454 నెక్సుక్రింద విచారించుటకు తీసికొనిపోయిరి. రెండవవారిని 216 నెక్సుక్రింద రాజద్రోహులకు శిరణ్యమిచ్చినందులకు విచారింపబడుటకు పట్టుకొనిరి. స్థూరురాయిసింగుగారిని నాభాతీసికొని పోయిరి. అక్కడి అధికారులు వారిని నిశ్చయింపబడుచేయుదురట. అకాలీలందఱును ప్రభుత్వవర్గ కానందించిరి. స్థూరు కరతక్ సింగుగారితో సహా అందరి ఆకాలీ ఖైదీలను ప్రభుత్వమువారు విడుదలచేయుదు రని తలంచుచున్నారు. ఆ. ప్రె.

స్వాగతప్రయత్నము

అమృతసరము, నెప్టెంబరు 27:—యన్. జి. పి. సి. వారల లాహోరు సెంట్రలు జైలులు ఇతరజైలుల్ల నుండి కరతక్ సింగు మొదలైన అకాలీవారి విడుదలకై ఎంతయు సంతసించుచున్నార. కరతక్ సింగుగారు అకాలీ నాయకుడు. ఈ నాయకులు రేపిక్కుడకు వత్తురు. వారికి స్వాగతమిచ్చుటకు ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. యన్. జి. పి. సి. వారు నేను సెలవుదినముగా ప్రకటించిరి. వారి విడుదలకొరకు మరిరెండు దినములు సెలవిచ్చిరి. స్థానిక అకాలీపత్రిక ఉదయమున లాహోరులో జరిగిన విడుదల వివరములు ప్రచురించినది. దానిలో వట్టికుప్రాసి మ్యాటరు ప్రభుత్వ ఆజ్ఞలను నెల్లడిచేసె ననియు, నోటీసుల నుపసంహరించినందున కేసు లుపసంహరింపబడినవనియు ప్రచురించి నది. (ఆ. ప్రె.)

లాహోరు, నెప్టెంబరు 27:— అకాలీనాయకులపై కేసుల నుపసంహరించినవార్ల ఇక్కడ అకాలీలందరకు చాలా సంతోష దాయకముగనున్నది. ఇక్కడ అకాలీలందరకు తాము ప్రభుత్వములో పోరాడినంతవరకు గుర్త్యారాల విషయమైజయముగాంచినని తలంచుచున్నారు. చాలామంది హెయిలీగారిని పోగడుచున్నారు. కొందరిని తిరుగ సరెస్టు చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

కేంద్ర సిక్కు సంఘము

కాంగ్రెసుపద్ధతిని ఎన్నికల

జరుప నిశ్చయించుట

లాహోరు, నెప్టెంబరు 27:—కేంద్రసిక్కు సంఘమురా నున్నయెన్నికలలో కాంగ్రెసునూచించిన పద్ధతులమీద సంగంభముజేయ నిశ్చయించినటులను, అసెంబ్లీకిని, రాష్ట్రీయశాసనసభకును కాంగ్రెసు పేర సిక్కు-అభ్యర్థుల కి మంజిని నిర్ణయించినట్లును, పంజాబురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ మంగీకరించుట బంపినట్లును దెలియుచున్నది. ఈఅభ్యర్థులకేర్లు పంజాబు గ్రెసు విచారణలోనున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

కాంగ్రెసుపక్షము : శాసనసభలు

XXIII

శాసనసభలు

జస్తిసుపక్షము : విశ్వానరాహిత్యము

విశ్వానరాహిత్య తీర్మానమును చర్చించునపుడు, జస్తిసుమంత్రుల నామినేషనుపద్ధతి తీవ్రముగ నిరసింపబడెనని, గత వ్యాసమునందు సూచించబడెను. నామినేషనులు స్వపక్షమును బలపరచుకొనుటకే యుద్దేశించబడెనని, రామస్వామి మొదలియారుగారి ప్రసంగము తేటపరచెను. ఉష్ణపన్నును తగ్గింపకుండుటకు జస్తిసుపక్షమువారెటుల పోరాడిరో, సింపుననుగారి తీర్మానమును చర్చించునపుడు విడితమయ్యెను. సత్యమూర్తిగారు మరియొక రహస్యమును బయల్పరచిరి. ఉష్ణపన్నును 1-4-0 నుండి 2-8-0 కు హెచ్చుజేసినపుడు, మద్రాసులో బాధ్యతగలవారు దీనినంగీకరించెదరని, మాయరుగారు భారతశాసనసభలో పలికిరి. బాధ్యతగల యభిప్రాయ మేదియని సత్యమూర్తిగారు ప్రశ్నించిరి. మంత్రవర్గమువారి యభిప్రాయ మిందు జేరియుండెనా? ఈ ప్రశ్నకు జవాబు వెలువడలేదు. విశ్వానరాహిత్య తీర్మానము గూర్చి సత్యమూర్తిగారు ప్రసంగించుచున్నపుడు, రాజకీయ నిర్బంధితులను దొంగలకన్నను కఠినముగ జూడవలయునని, జస్తిసుపక్షనాయకులు జెప్పినసంగతి నుదాహరింపగ, అప్పుడేగాక యిప్పుడుగూడ తాముటలనే బలికెదమని, సర్ పి. త్యాగరాయ చెట్టిగారు తిరిగి వ్యక్తికరించిరి. ఈ విషయమై పలువురు ముచ్చటించుట తటస్థించెను. అంతకుపూర్వము జస్తిసువర్గమును బలపరచిన డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారిటుల బలికిరి.

“జస్తిసుపక్ష నాయకుడు విశ్వవిద్యాలయసభ్యునికి జవాబిచ్చుచు రాజకీయ నిర్బంధితులు దొంగలు బందిపోటువాండ్లనియు, వారి నటులనే జూడవలయుననియు నిన్నటిదినము జెప్పినపిమ్మట, నాయభిప్రాయములను చాలవరకు మార్చుకొంటిని. రాజకీయ నిర్బంధితులు తమ అంతరాత్మకొరకు ఖయిదీలుయిరి. నాపిషయమై నేజెప్పుకొనుచున్నాను. అంతరాత్మకొరకు నేను జయిలుకు బోవలసిన సమయము తటస్థింపవచ్చును. దేశక్షేమముకొరకు బాధనొందుటకు సంసిద్ధులయిన వారిని బందిపోటు నాండ్రవలె జూచుట అమానుషమని నాయభిప్రాయము. అట్టి సూచనపట్ల నాఅసమ్మతిని దృఢముగ దెలిపెదను.” సామి వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారుగూడ రాజకీయ నిర్బంధితుల విషయమును దీసికొని చచ్చిరి. దీనిమూలమున జస్తిసుపక్షమునకు కళంము నాటిల్లునని దలచిగాబోలు, సర్ పాత్రోగారు టుల బలికిరి. “సర్ త్యాగరాయ చెట్టిగారి యభిప్రాయముతో జస్తిసుపక్షము వారు సామా

న్యముగ నేకీభవించుటలేదు. నిన్నటిదినము సర్ త్యాగరాయ చెట్టిగారు దెలిపిన యభిప్రాయము, జస్తిసుపక్షాభిప్రాయముగాదు. అదివారి స్వంతయభిప్రాయము. క. రామలింగారెడ్డిగారు— గా. మంత్రు లీ విషయమున సర్ త్యాగరాయ చెట్టిగారి నాయకత్వము నంగీకరింపరని, నేను తలంపవచ్చునా?

పాత్రోగారు—ఈ విషయమున వారి స్వంత అభిప్రాయములతో మేము ఏకీభవింపము.”

వై వాక్యములు తప్పించుకొను మార్గము తప్ప వేరుగావు. రాజకీయ నిర్బంధితుల ప్రశ్న స్వంతవిషయము గానేరదు. ఇయ్యది ముఖ్యమయిన పరిపాలన విషయము. అట్టి విషయమున నాయకుని అభిప్రాయముతో సభ్యులేకీభవింపనిచో, నాయకత్వమున కర్థముండదు. నాయకు డటుల బలుకుటచేతనే, భూతదయగల డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారు జస్తిసుపక్షమునుండి చీలిపోవుట తటస్థించెను. జస్తిసుపక్షమువారి యభిప్రాయము లిప్పటికిని మారలేదనుటకు, యాకుబు హుస్సేనుగారి ఆంక్షవిషయమై జస్తిసు సభ్యులు తెలిపిన యభిప్రాయముల బట్టి గ్రహింపవచ్చును. జైన్స్ కె. వెంకటరెడ్డినాయుడు గారు యాకుబు హుస్సేనుగారి ఆంక్షను సమర్థించుచు నిటుల గర్జించియుండిరి.

“నేరముల మూలమున శిక్షితులయినవారు కొంత కాలమువరకు శాసనసభలో ప్రవేశింపకుండా జూచుటకు ప్రభుత్వమువారికి చట్టమధికార మిచ్చినది. ఈలోపుగ, నేరస్థులు తమ మార్గములను సవరణజేసికొని, తమ మనములలో నుండు చెడు తలంపులను పారద్రోలి, హేతుజానమే ముఖ్యమని నమ్ముదురని, యూహింపబడుచున్నది. పరిస్థితులు అనుకూలముగ మారెనని దెలుపుటకు గా. సభ్యుడు ఒక్క సందర్భమునయినను సూచింపగలిగిరా? ప్రభుత్వమువారు గాని, బ్రెజిలెంచీకి వెనుకగూర్చున్నవారు గాని, యీ విషయమై న్యాయాన్వయములను కనుగొనవలసిన నవసరమును జూపి యుండలేదు.....మేము జెప్పినదేమన, మీత్రోవలను మీరు సవరించుకొన నంతవరకు, రాజభక్తిగలపౌరులమనియు ప్రభుత్వము వై ద్వేషమును కలిగింపమనియు దెలుపనంతవరకు, రాజభక్తిగల మేము, స్థిరమగు లాభముగల మేము, ఎంతకష్టమయినను సరియే మీతోపోరాడెదము. కార్పను ప్రభువు బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగార్ల పద్ధతులనుగూడ నవలంబించెదము. మాయిండ్లను రక్షించుటకును, స్వరాజ్యపక్ష మతమును ధ్వంస మొనర్చుటకును కార్పనులును, బర్మెన్ హెడ్డులును యీభూమియందు బయలుదేరెదరని మేము జెప్పుచున్నాము. తమ క్షేమములు నీటగలసిన ప్రజలు కనుగొనునపుడు, ప్రతిభారతీయుడును, తన గృహమును ఆస్తిని రక్షించుకొనవలసినవచ్చును. మా ఇండ్లను కాపాడుటకు మేము ఆయుధములను చేపట్టెదము.”

ఇట్టి ప్రగల్భములన్నియు, అహింసను ప్రధానముగ చేపట్టిన స్వరాజ్యపక్షము వారిపై కురిపింపబడినవి. స్వరాజ్యపక్షము వారిని కారాగృహమునకు పంపుటగాని, ఇతరవిధముల వారిని బాధించుటగాని కడుసులభమని ఎరిగిన విషయమే. సర్

కూర్మాగారికి వోటర్లపట్ల ఎట్టి నిరసన భావము గలదో, యీ క్రింది వాక్యముల బట్టి గ్రహింపవచ్చును.

“వోటరులు నిర్ణయింపవలెనని గా. సభ్యుడు వాదించెను. మా వోటరులను మేము ఎదుంగుదుము. మన స్నేహితులు వోటరులకు ఎట్టి కథల జెప్పుచున్నారో, మాకు దెలుసును. వార్తాపత్రిక లేమి ప్రకటించుచున్నవో, వోటరుల మనము లెటుల వివహరితము గావింప బడుచున్నవో మాకు దెలియును. వోటరుల కెంత విద్యగలదో మాకు దెలుసును. ప్రజా పరిపాలనము శైశవదశయందున్న యీదినములలో వోటరుల నిర్ణయమున కీ విషయమును వదలుట కెట్టి కారణము గనుపింపదు.”

వోటరుల స్వేచ్ఛ నరికట్టుటకు, జస్తిసువర్గము వారు వెనుదీయరని వై వాక్యములు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి. వోటరులు అజ్ఞానులనియు, మంచి చెడ్డలను గ్రహింపలేరనియు, ఎట్టివారి నెన్నుకొనవలయునో గుర్తింపలేరనియు దలచువారు, వోటరుల యొద్దకు వెళ్లి వోటిమ్మని ఎటుల గోరుచున్నారో దెలియదు. వోటరుల వివక్షణశక్తిపై నమ్మకము లేనివారు, ప్రభుత్వపు నామినేషనును గాని, ఏ ప్రభుత్వోద్యోగమునో గాని సంపాదించవచ్చును. అంతియగాని, అజ్ఞానులగు వోటరుల దరిజేరనేల? వోటరులు తెలివితక్కువవారు గాన, ఎట్టివారి నెన్నుకొనవలయునో ప్రభుత్వమువారే నిర్ణయింపవలసియుండురు. యాకుబు హుస్సేనుగారి విషయమునను, సాంబమూర్తిగారి విషయమునను ఆంక్షబెట్టుట వోటరులు అజ్ఞానులను కారణముచే గాబోలు! సర్ కూర్మాగారు, గాంధీ మహాత్ముడు అభ్యర్థిగ నిలుచుటకయినను సమ్మతించెను. అహింసనుగూర్చి వీరెంతమాట్లాడినను, ప్రయోజనము లేదట. మహాత్ముని ఉపన్యాసములు చెడుఫలములకు కారణమయ్యెనట. మహాత్మునే యీవిధముగ చులకనజేయువారు, సాంబమూర్తి యాకుబుహుస్సేను గార్ల ఆంక్షను దొలగింప సమ్మతించురా? తణి కాచలం శెట్టిగారును రామస్వామి మొదలియారుగారును యీధోరణినే ప్రసంగించిరి. ఇట్టి సందర్భములలో జస్తిసుపక్ష సభ్యుల యభిప్రాయములు నాయకుని యభిప్రాయములకన్న భిన్నములని తలచుట కెట్టి యవకాశము గనుపింపదు. ఇట్టి హేతువాదము నుపయోగించుటవలన, జస్తిసు నాయకులు భూతదయనుగూడ మరచిరని యూహింపవచ్చును. అభిప్రాయభేదము నిమిత్తము కారాగృహమున కంపి యొకమారు శిక్షించుటతో తృప్తిజెందక, వారి యభ్యర్థి హక్కులనుగూడ తొలగించి రెండవమారు శిక్షించుట నేమనవలయునో జెప్పనక్కరలేదు. ఇట్టియభిప్రాయముల గలవారిని, మరల శాసనసభలకు పంపుట ఎంత యనర్థకరమో వోటరులు సులభముగ గ్రహింపగలరు.

జస్తిసుపక్షమున కంతకు పూర్వము పట్టుగొమ్మగ నున్న రా. బ. నటేశ మొదలియారుగారు 1923 సంవత్సరపు ఎన్నికలలో ప్రతికూలముగ దిరిగిరి. మంత్రవర్గమునకు ప్రత్యర్థిగ నిలిచి, శాసనసభలో బ్రవేశించిరి. మరల వీరు తమపక్షమును మార్చుకొనినను, విశ్వానరాహిత్య తీర్మానసమయమున, మంత్రవర్గపు చర్యలను వీరు ఖండితముగ

నిరసించిరి. చెన్నపురికి సంబంధించి సంతవరకు, వోటరులు ఎన్నికల సమయమునందే విశ్వాస రాహిత్యమును సూచించిరని, డాక్టరు నటేశను గారి వాదము. ఎన్నికలలో విజయము గాంచిన బ్రాహ్మణేతరు లందరును మంత్రివర్గపు వారసు పాత్రోగారి వాదమును, వీరంగీకరింపరు. మహమ్మదీయుల విశ్వాసమును మంత్రులు కోల్పోయిరని అబ్బాసు ఆలీగారు చెప్పిన సంగతులను డాక్టరు నటేశనుగా రామోదించిరి. నిమ్నజాతుల విశ్వాసమునుగూడ కోల్పోయిరని, యం. సి. రాజుగారు చెలిపిన వాదమును వీరంగీకరించిరి. నిమ్నజాతులను హిందువులుగ పరిగణించుట కంగీకరింపని ప్రధానమంత్రిగారు, వారి విశ్వాసమును బాత్తుగ బోగొట్టుకొనిరని జెప్పక తప్పదు. మువ్వరు మంత్రులును ప్రజాభీష్టమును భంగపరచిరని చెలిపి, మరియొక మంత్రివర్గమును నియమింప వలయునని, నటేశమొదలియారుగా రపుడుగోరిరి. నటేశమొదలియారుగారి యభిప్రాయము లిప్పుడు మారవచ్చును గాని, వారి వాక్యములు శాసనసభా నివేదికలలో పొందుపరుపబడి యుండుటచే, వానిని తీసివేయ వీలుండదు. ఎన్నికలకు పూర్వము జప్తినుపక్షము వారమని ప్రకటించుకొనుటకు, జప్తినుసభ్యులు భయపడిరని, సామి వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు వెనుక జెప్పిన సంగతి యిప్పటికిని వర్తింపగలదు. ఇందుకు కారణము విదితమే. విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానమునకు తణికాచెలం శెట్టిగారు బదులు జెప్పరు, ఎన్నికలలో జప్తినుపక్ష సంఖ్యలు తగ్గుటకు కారణము సూచించిరి. మంత్రులు సభ్యులకు ప్రసాదించ దగినలాభములు స్వల్పము లగుటచే, పలువురు ఆశాభంగులయిరనియు, అందుచే మంత్రులకు వ్యతిరేకముగ దిగిరనియు, వీరు సమాధానము చెప్పిరి. ఇందుకు వీరు గ్లాడుస్త్రనుగారిని ప్రమాణముగ దీసికొనిరి. ఒకయుద్వోగిని నియమించినపు డెల్ల ఇరువది మందికి అనంత్యప్తి గలుగుచుండెనని, గ్లాడుస్త్రనుగారు బలికిరట. అటులగచో, యిప్పుడు మరల నెవరెవరి కెట్టి యాశలు గలవో చెలిసికొనుటకు ప్రజలు కుతూహలము జూచుమానరు. జప్తిను మంత్రివర్గమే మరల ప్రాప్తించునెడల, జప్తినుపక్షమునుండి ఆశాభంగులయినవాడు పలువురు జారిపోక మానరు. తణికాచెలం శెట్టిగారి యూహను డాక్టరు నటేశనుగా రంగీకరింపక, జప్తినుపక్షమును వీటుటకు వ్యక్తిగత కారణములు లేవనియు, పరిపాలనా విధానము పట్ల గలిగిన యభిప్రాయ భేదమే కారణమనియు, ఖండితముగ బలికిరి. తణికాచెలం శెట్టిగారును, నటేశమొదలియారుగారును, ఒకరి నొకరు బ్రాహ్మణాభిమానులనియు, బ్రాహ్మణులకు తోడ్పడిరనియు నిందించుకొనుట, మరింత విచిత్రముగనుండెను. తణికాచెలం శెట్టిగారు రంగారామగారికి తోడ్పడిరని నటేశనుగారును, నటేశనుగారి ఏజెంట్లు రంగారామగారికి సహాయము చేసిరని తణికాచెలం శెట్టిగారును పరస్పరము దూషించుకొనిరి. వెనుకటి ఎన్నికలలో, దాదాపుగ నామినేటుడు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులందరును ఓడిపోయిరని, రామలింగచెట్టిగారు విశదపరచిరి. ఈమారును, అధ్యక్షులు తమ పలుకుబడి నుపయోగించుకొని, ఎన్నికలలో విజయము గాంచ జూచుచున్నారు. ఇందుకు వోటరులు తగు రీతిని జవాబు చెప్పవలసియుండును. మరియొక

విచిత్ర మేమన, మన్నార్ గుడి తాలూకాబోర్డుకు ఏకకుటుంబమునందలి ముగ్గురు సోదరులు నామినేటు జేయబడిరని, రామలింగచెట్టిగారు బయల్పరచిరి. నిమ్నజాతుల నామినేషను ఎటుల దుర్వినియోగపరుపబడెనో వివరించిరి. రామలింగారెడ్డిగారు ప్రతిపాదించిన కారణములలో నొక్కదాని కయినను, మంత్రివర్గము జవాబు చెప్పలేకబోయిరి. నామినేషను స్వపక్షబలమును వృద్ధిజేయుటకు గావింపబడెనని సంగీకరించుటయు, సమయము వచ్చినపుడు స్వపక్ష నాయకుని మూలదోయుటయు, నిజస్థితిని వ్యక్తపరచెను. సర్ పానగలురాజాగారప్పడిచ్చిన సమాధానము త్రాడు బంగరము లేనిదిగ నుండెను. నామినేషనుల పద్ధతిని, చీరాలముద్రిసిపలు వ్యవహారమును, నిమ్నకలలో తమకు గలిగిన యపజయమును సమర్థింపజూచిరి గాని, ప్రయోజనము లేదయ్యెను. చిత్తూరు జిల్లాబోర్డు సభ్యత్వమునకు తమను నామినేటు జేయుమని, రామలింగారెడ్డిగారు రక్షిసేటులను, వారి కోర్కెను తాము నెరవేర్చలేక బోతిమనియు, సర్ పానగల్లుగారు సూచించిరి. కాని, యిది సర్వాభ్యసమనియు, తానెట్టి నామినేషను కోరలేదనియు, రామలింగారెడ్డిగారు బలికిరి. ఇటీవల కోటి రెడ్డిగారికి గూడ ఇట్టి యాశాభంగమే ఆరోపింపబడెను. కాని కోటి రెడ్డిగారు యీ ఆరోపణను నిరాకరించిరి. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము మంత్రులకు మాత్రమే సంబంధించిన దగుటచే, దీనిని కూర్చి ప్రభుత్వ సభ్యులును, నామినేటుడు సభ్యులును వోటుజేయవలదని, రామలింగారెడ్డిగారు గోరినను, వినక వోటుజేసిరి. మంత్రులు వోటుజేసికొనకుండ శాసనసభవారి నిర్ణయమును ఎదుర్కొని యుండవలసినది. కాని, హాయియగు కుటుంబమగుటచే, మంత్రులపక్షమువారును రిజర్వుడు శాఖవారును చేతుల గలిపిరి. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమునకు అనుకూలముగ వోటుజేసినవారు 43 గురు సభ్యులు. వీరందరును ఎన్నుకొనబడినవారే. వ్యతిరేకముగ వోటుజేసిన వారిలో 44 గురు ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులు గలరు. మంత్రులు తమకు తాము వోటుజేసికొనక బోయినచో, వ్యతిరేకముగ వోటుజేసినవారు 41 మందియే అయ్యెడివారు. అందుచే తీర్మానము నెగ్గినటులనే ఎంచవచ్చును. ప్రజాప్రతినిధుల విశ్వాసమును కోల్పోయిన మంత్రివర్గ మంత కాలము నుండియు పరిపాలించుచున్నది. మరియొక వింతయేమన, వెనుకటిమంత్రి వర్గమున సభ్యులుగనుండి పిమ్మటి వర్గమున స్థానము లేకుండిన సర్ కూర్మా వెంకటరెడ్డినాయుడుగారు ఇటునటు వోటుజేయక తటస్థులుగ నుండుటయే. వీరు సర్ పానగలు మంత్రివర్గపు చర్యలను ఆమోదించెదరా లేదో? లేదనియే, తాటస్థముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. తటస్థుల సంఖ్యలగూడ గలిపినయెడల, విశ్వాస రాహిత్యము పూర్తిగ నిరపడెనని భావింపవచ్చును. అప్పుడు బనికరాని జప్తినుమంత్రుల పరిపాలనము, సర్ కూర్మాగారి కిప్పు డెటుల బనికవచ్చెనో తెలియదు. వీరితాటస్థము, తత్పూర్వపు ఆశాభంగమునకు ఫలితమగుచో, దానియర్థమును గ్రహింపవచ్చును. ఏదియెటులున్నను, మంత్రిపదవిని నిర్వహించిన నాయుడుగారు విశ్వాసరాహిత్య తీర్మాన విషయమున తమ యభిప్రాయమును ఖండితముగ చెలువకుండుట, మిగుల శోచనీయము.

అకాలీ విజయము

అకాలీ నాయకులపై ప్రాసిక్యూషనును తీసివైచుటయు, అకాలీ సంఘము లక్రమము లని ప్రకటింపబడిన ఉత్తరువును ప్రభుత్వమువారు ఉపసంహరించుకొనుటయు, అకాలీవిజయమును పూర్తిజేయుచున్నవి. అకాలీల నిరుపమాన సత్యాగ్రహవలంబనమున కిది ఫలము. గాంధీమహాత్మునియూహలు ఆకసములో మేడలగట్టుట గావనియు, ఆచరణలో సుసాధ్యమనియు, అకాలీలు తమ బాధానుభవమువలన ప్రపంచమునకు గనుపఱచి భారతీయు లందరకును మార్గదర్శకులయిరి. దేశారాధన విషయములలో, వీరుహిందువులను మహమ్మదీయులను సరియగు మార్గమున నడిపించి, భారత జాత్యైక్యమును బలపరచెదరని నమ్మెదము. రాబోవు శాసనసభల ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు టిక్కెట్టు మీదనే బనిచేయుటకు కేంద్రసిక్కు సంఘమువారు అభ్యర్థులను నియమించి పంజాబుకాంగ్రెసు సంఘమువారి అనుమతికి బంపిరని వినుటకెంతయు సంతసించెదము. వీరి చర్యవలన, పాంచాళ రాష్ట్రము కాంగ్రెసు వ్యవహారములందు. మరల అర్హులైన మాక్రమించునని నమ్మెదము. సిక్కు సంఘమువారి దృక్పథమును జాతీయభావపూరితు లెల్లరు కొని యాడకమానరు.

చదువురాని వోటర్లు: శాసనసభల ఎన్నికలు

శాసనసభల ఎన్నికలలో, పోలింగు ఆఫీసరులు చదువురాని వోటర్ల కొరకు మార్కు జెట్టుచున్నపుడు, అభ్యర్థులుగాని వారి ఏజెంట్లుగాని హాజరుగా వచ్చునని, చెలిపెడి లాశాఖవారి ప్రకటనమును నిన్నటిదినము ప్రచురించి యుంటిమి. ఈ సంగతిని ఎల్లరు గుర్తించి రాబోవు ఎన్నికలలో మోసములు జరుగకుండ కాపాడుట యత్యవసరము.

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ

అస్వస్థముగనుండి ప్రచారము నాపుట

లాహోరు, సెప్టెంబరు 27:— పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ యీసాయంత్రము లయాల్పూరునుండి యిక్కడికి వచ్చిరి. కొంచెుస్వస్థముగ నుండుటవలన నేడు అమృతసరమునకు బోవుటకు వారు హానిజేసిరి. లాలా హరికిషకలూగారింట్ల విశ్రాంతి గైకొనుచున్నారు. సాయంత్రమునకు కొద్దిగ జ్వరము వచ్చినది.

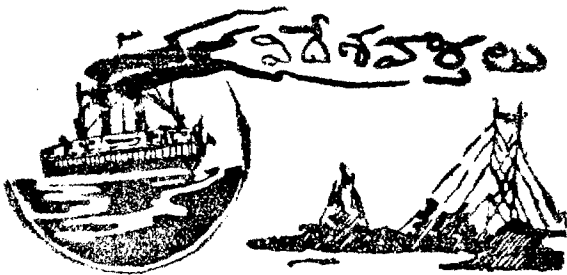
లయాల్పూరులో ప్రచారము

నిన్న పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ లయాల్పూరులో యెన్నికలపంక్తును పోయినపుడు కాంగ్రెసుసభ్యులును పౌరులును మిగులనమ్మనము గావించి వూరేగింపు చేసి తనవారితో బరించు జేసిరి. ఆయన రాత్రి బహిరంగభయమునకు పాల్పడినది. కాని జ్వరములం యెక్కువనైపు నుట్లా పోకపోయినది విడిచిపోయెను. క్రిందటిరాత్రి 101 డిగ్రీలజ్వరము వచ్చెను. పండితుడు నేడు లాహోరుకు తిరిగివచ్చి అంతట అమృతసరము పోయెదరు. (ఆ. ప్రె.)

అస్సాము శాసనసభా సమావేశము

అస్సాము నల్లమందు త్రాగుడుచట్టముపై చర్చ గవర్నరుగారు ప్రేక్షకులుగా వచ్చియుండుట

షిల్లాంగు, సెప్టెంబరు 27:— స్వరాజ్యవాదులు వెడలిపోయినప్పటినుండి జరిగిన సమావేశము లన్నిటిలోను నేడే పథ నిండుగనున్నది. నేడే స్వరాజ్యవాదులును హాజరైరి. గవర్నరుగారును ప్రేక్షకులుగవచ్చియున్నారు. సెలెక్షుకమిటీ వారి చేతులనుండి బయలుపడిన అస్సాము నల్లమందు త్రాగుడు చట్టమును బట్టి శాసనసభాసమిచ్చిరి. ఈ శాసనమువలన ఇరువురుగాని అంతిమమైన సంఖ్యగాని నోచో నల్లమందు త్రాగుడున్నయెడల వారి కొక్కొక్కరికి సెలెక్షుకమిటీ ఖాతా 50 రూపాయల జరిమానాను విధింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

బొగ్గు పరిస్థితులు

లండన్, సెప్టెంబరు 27:—బొగ్గుపట్టయి ఆగిపోయి 21 వారములైనది. ఇది 22-వ వారము. ఇదే చాల గనులపనినాం ద్రవంఘనమునకు కష్టముగ నుండునని కుక్కగారు మాచించిరి ఇదివరలో.

బొగ్గుపట్టయే ప్రత్యేకముగ 200,000,000 పౌనులు నష్టము వచ్చినవి. దీనికి కంట్రాక్టుల నష్టముగూడ గణపవలసి యున్నది. ఇప్పుడే నిరాకరించబడిన గనులపనివాండ్ల మరతులు పూర్వముకంటే చాల మంచివి. కాని మరింత సౌకర్యముగ నుండుటకు ప్రయత్నింపవలె నని గనులపనివాండ్ల కార్యనిర్వాహక వర్గము మరింత గుర్తించుట.

సామర్పేటలో కుక్కగారిట్లు చెప్పిరి: మనము వెనుకకు జోయెదమన్న మిక్కిలి కట్టుదిట్టముతో జోవలెను. మనము కొంతవరకు మన మరతులను తగ్గించుకొనవలసి యున్నది. కాని అట్లుజేయుకుండలె ననే నా యుద్దేశ్యము. కాని అది తప్పదు. బుధవారమునాడు గనులపనివాండ్ల సభలో ఏమి నిశ్చయమైనను అనుకొన్నదానిని నెరవేర్చితరచు; లేదా రంగమునుండి తొలగెద ననిరి.

పార్లమెంటు

అత్యవసర శాసనములు

లండన్, సెప్టెంబరు 27:—పార్లమెంటు రెండుసభలును ఆరవసభ్యాయము పార్లమెంటును అత్యవసర శాసనములను జేయు సభికారము నిర్మూలకు నేటి మధ్యాహ్నము సమావేశమగును. కామన్సుసభలో మంచి చర్చ జరుగు ననుకొనుచున్నారు.

రగ్జీ, సెప్టెంబరు 26:—మనము మన మరతులను బారవిడిచిమేర కట్టుదిట్టముతో జేయవలెను. నిర్బంధపరిష్కారమునా కిష్టములేదు. వేతనములను న్యాయముగ తగ్గించుటకు పిలువలేదు గాన మధ్యస్థత్వము సంగీకరించెదను. మనకు ఇష్టములేనిది కోలా 1-కి 8 గంటల పనిజేయవలె ననుట. ఎట్లో దానిని పాధించవలెను. అది పార్లమెంటు అత్యుత్తమము. కొంత తగ్గించి పనిజేయుటకు మేము సిద్ధముగ నున్నాము. రాయలు కమిషను నివేదికను సంగీకరించెదము. దానిని గురించి తర్కించదులమకొనలేదు. దానిని తయారుజేసినవారే దానిని అన్వయింపజేయుట కొప్పుకొనెదము.

రేపు గూడనున్న కామన్సుసభలో ప్రధానామాత్యుడు పూర్తిగ సంగతులన్నిటిని ప్రకటించెదరు. చర్చ మూడుకోలాలు సాగును.

దేశములో చాలబోట్ల పనివాండ్లు పనిలో తేరుచున్నారు. 100,000 మంది పనిలో నున్నారు. పెద్ద బొగ్గుగనులలో పనిచేయుచుండెదరు. ముఖ్యముగ లంకాపైరు, యార్క్షైరు, ఈశాన్యపు జిల్లాలందును పనివాండ్లు చేరుటలేదు.

త్వరలో పరిష్కారము చేయవలెననియు అవసరమనియు వర్తకసంఘాధ్యక్షులు సర్ ఫీలిప్ వుల్ఫ్రెడ్లెడ్డుగారు వ్యక్తకరించిరి.

పార్లమెంటు సమావేశము

అత్యవసర శాసనములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, సెప్టెంబరు 27:—నేడు మరల పార్లమెంటు బొగ్గు సమస్యపై అత్యవసర శాసనములను ఆమోదించుటకు సూచించెను. ఇకముందుగూడ ప్రభుత్వకార్యక్రమమును ముందు జరుగునటుల జేయవలెనని ప్రధానామాత్యుడు పాదించి, కాకినాడ సభ్యులు ప్రతిపక్షము జూపినను ఆమోదించబడినది.

చీనావారు పట్టుకొన్న పొగయోడలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, సెప్టెంబరు 26:—బ్రిటిషువారికి చీనావారు మరల ఇచ్చివేసిన వాసులూ పొగయోడలూ చంపబడిన నేనాని దాగ్గి గాయను ఇద్దరు బ్రిటిషువావినులు ఉండిరి. వీరు వాక్సీసెను పోరాటములో చనిపోయిరి. అయినవ తేదీని ఈ పోరాటములో చీనావారి నష్టములు మాడువందలకు మించలేదని బ్రిటిషువారు చెబుచున్నవి.

ఇంగ్లండు-చీనా

విదేశనాకలరు గాల్పుట

బ్రిటిషువారు తటస్థముగ నుండుట

రగ్జీ, సెప్టెంబరు 26:—జాతిసమితి అసెంబ్లీలో చీనా ప్రతినిధి వాస్తవ సంగతి చెప్పిన విషయములను ఎవరును గుర్తించుటలేదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరము నీయదులమకొనలేదు. ఇట్లు జాతిసమితిసభ్యుడు అన్యక్రముగ ప్రసంగించుటగూర్చి వ్యాఖ్యి పట్టుచున్నారు.

నేడు సభాప్రారంభమున ప్రత్యేకముగ గావచ్చును ఒకరికిగ చీనా ప్రతినిధి ప్రసంగమును అన్యత్వము నుండగించెను. కార్యక్రమమున లేని విషయమును ప్రస్తావించరాదని హెచ్చరించిరి. అన్యత్వము ఉత్తరవులేనది ఏమియు బలకరాదనిరి.

చీనాలో ఇప్పుడు ఈ విషయమునే తలచుచున్నారు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరము నీయదులమకొనలేదు.

బ్రిటిషు విధానము

లైముప్రతిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. కేంద్ర చీనాప్రభుత్వము లేదు. పూర్వము యుద్ధముజేసినవారు చిన్నవారు, పెద్దవారును నిరంతరము ఒకరితోయొకరు పోరుచున్నారు. అసమర్థులతో గూడిన రాజ్యమును ఆయుధములతో పాలించుచున్నారు. విదేశీయులకు చీనాలో సౌకర్యములను గలుగజేయుట చీనా కిష్టములేదు బ్రిటిషు బహిష్కరణ ప్రచారములో దీనిని చాటుచున్నారు. క్యాంటన్ ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రత్యేకతలపై దాడిచేయుటకు బ్రిటిషు సహాయము నపేక్షించిరి గాని బ్రిటిషువారు రిందు జోక్యము కలుగజేసికొనలేదు. చీనాలో రాజకీయదోగతనయవలననే ప్రాణహాని, సామ్రాజ్యము, న్యాయమును బ్రిటిషువారు ఆశయములు నష్టమగునపుడు పోరి గాపాడుట బ్రిటిషువారి విధ్యుక్తధర్మము. లేనపుడు చీనావారి మొఱుప రామబారముల ద్వారా పరిష్కారము జేయవలెను. దానినే ప్రభుత్వమువారు రవలించియున్నది డిప్రుకు. దాని సంతకము వ్యక్తశాసన మనరాదు.

చీనా బందిపోటుదొంగలు

స్వాంగుపే, సెప్టెంబరు 26:—దొంగలు హావోలో పేయికిచిన నగరమును దోచుకొనిరి. అసహాయులగు ప్రజలను తలకొలిది నిర్భాగ్యముగ దారుణముగ జంపిరి. నగరమును దగులబెట్టిరి. వందలకొలిదిమందిని బందిలగ గొంపోయిరి.

రాకూరు కవిచంద్రుడు

కొలోనుకేగుట

కొలోను, సెప్టెంబరు 27:—భారతదేశ వేదాంతశక్తి మునుగూర్చి రాకూరు కవిచంద్రుడు ఇప్పుడు సుపన్యాసమును వినుటకు 5000 మంది ఆగ్రహమునుండి 10 పిల్లలను చొప్పున ప్రతివ్యక్తియు ఇచ్చెను. ఉపన్యాసము ఆంగ్లమున ఇవ్వబడినది. జర్మనీభాషలో యుపన్యాసమును చెలిపిరి. తెంగాలీలో వ్రాసిన తనుగ్రంథములనుండి కొన్నిటిని వినిపించిరి. అందరును ఆమోదించి సంతసమును వెల్లబెట్టిరి.

కనడా రాజకీయములు

లిబరలు ప్రభుత్వ మేర్పడుట

అట్రావా, సెప్టెంబరు 26:—మెయిగ్ గారు ప్రధానామాత్యపదవికి రాజీనామాను బింగుప్రభున కందజేసి తాను మరల ఎన్నికకు నిలుచుట లేదనిరి.

క్రొత్త ప్రభుత్వము ప్రమాణమున గైకొన్నది. జానులో ఉన్నవారే ఆర్థిక, న్యవసాయ, మత్స్య, న్యాయ, రైల్వే, నౌకా, దేశీయమంత్రులుగను, సోలిసిటరు జనరలులుగ నున్నారు.

చీనా యభియోగములు

విదేశపు అసెనరులు

స్వాంగుపే, సెప్టెంబరు 27:—విదేశీయుల హక్కులను గాపాడుచు పూర్తిగ చీనా యభియోగములను విచారించు విదేశపు అసెనరులు అన్యాయమును గలుగజేయకుండు స్వాంగుపే మిశ్రమ న్యాయస్థానమును గూర్చి తాత్కాలికముగ ఒడంబడికను జేసికొనిరి.

సామ్రాజ్య సభ

కనడా ప్రధానామాత్యుడు వెడలును

అట్రావా, సెప్టెంబరు 26:—ఎర్రెట్టల పాయింట్లో మరింత మంత్రులతో, విజ్ సెంటు మ్యాసిగారితోను సామ్రాజ్య సభకు పోయెదనని మెకంజీ కింగుగారు ప్రకటించిరి. మ్యాసిగారిని మొదటి రాయబారిగ వాషింగ్టనులో నియమించెదరు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో ఆలోచించి, బ్రిటిషు రాయబారితో సవాకారమును పట్టుట, అతడు జేయవలసిన ధర్మములనుగూర్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో ఆలోచించెదరు.

జాతిసమితి కీయవలసిన వాకీలు

రాబట్టు ఏర్పాటులు

జనీవా, సెప్టెంబరు 26:—జాతిసమితి కీయవలసిన వాకీలను రాబట్టుకొను విషయమునుగూర్చి ఆలోచించుచున్నారు. చీనావారిని ఎట్లుజేసిన వనూలు అనునో చెబువగోరిరి. ఇన్వెంటరీ సామును ఇన్వెంటరీ దీసికొనవలసిన చర్యనుగూర్చి రాబోవు జాతిసమితిసభలో ఆలోచించెదరు.

జాతిసమితి అసెంబ్లీ

సప్తమసభ సమాప్తము

జనీవా, సెప్టెంబరు 26:—నేటితో జాతిసమితి అసెంబ్లీ సప్తమసభ పూర్తియైనది. తా మొనర్చిన ఆర్థిక, ఆయుధ విస్తరణసభలనుగూర్చి సభాధ్యక్షులు వ్యక్తకరించిరి. జర్మనీ జాతిసమితి ప్రవేశము, జాతిసమితిసభను మరల ఏర్పాటుజేయుటను గూర్చి ప్రస్తావించిరి. జాతిసమితి తయారుజేసిన ఒడంబడికలన్నియు త్వరలో ప్రవబడుగాక యనిరి.

ఇండియా వెళ్లిరి

జనీవా, సెప్టెంబరు 26:—క్రొత్త తయారుజేసిన బానిస వ్యాపారపుటొడంబడికను జాతిసమితి అసెంబ్లీ వారంగీకరించిరి.

సోవియటు ప్రభుత్వమువారు యుద్ధమున కుపయోగించు విమానములను తయారు జేయుచున్నారు.

కోభంగారు అలగ్జాండ్రయాకు 27 తేదీ యువయము 11-20 గంటలకు బయలుదేరిరి బగ్దాదునుండి.

చీనా పరిస్థితులు

స్వాంగు, సెప్టెంబరు 27:—పైచీనులో ప్రతిపక్ష భావము విదేశీయుల వల్ల అపారములుచే 76 గురు విదేశీయులు ముఖ్యముగ స్త్రీలు పిల్లలు చంకిరింతునా కాజేసిబోయిరి. అచట చీనావిద్యార్థులు కార్యములు వీరిని ప్రాణము దీసెదమని భయపెట్టుచున్నారు. అందుచే వారిని తక్షణము లేచిపొమ్మని అధికారులు సలహానిచ్చిరి. 42 మంది స్వాంగులో జేరిరి. తక్కినవారు ఇచాంగులో ఆగిరి. వీరు ఖాళీజేసిన వెల్లినవిదప వారి ఇండ్లను దోచుకొన్నారు.

పొమ్మపూర్వపు జనరలు వీనియుటుగారు వర్తకవాణిజ్య మంత్రుల శ్రేణు ముల్కంగారు కార్యకమంత్రు పీటరు హీసె గారు.

సామ్రాజ్యసభి చాల ముఖ్యమైనదగుటచే కనడా ప్రతినిధులేగుటకు కన్వేన్యేషన్లు అన్నివిధముల సహాయ మొనర్చెదరు.

అట్టోబరులో పార్లమెంటును సమావేశపరచునో అంత వరకు పూర్తిగాని కార్యక్రమ మున్ననో దానిని పూర్తిచేయుటకు తా మందరము తోడ్పడెద మనిరి.

కడ్డి వెండిధర—కారుచపుక

మ్యూయార్గు, సెప్టెంబరు 26:—అయిదు సంవత్సరములలోపుగ ఇంత కారుచపుక కడ్డివెండిని విక్రయించలేదట. రెండు పిల్లలను అరుపెన్సిల్ చొప్పున కడ్డివెండిని విక్రయించుచున్నారు.

దారుణముగు దొంగతనము

మోటారు మెయిలుబండిని కాల్చుట

ద్రౌపది సంచి నెత్తుక పారిపోవుట

లండన్, సెప్టెం, 28:— నిన్న లండనులో మోటారు మెయిలుబండి వజ్రములను, మంచుకట్టములను, మనిఆర్డరులను, చెక్కులను గొనుపొవుచుండెను. ద్రౌపది దానిని వదలిపెట్టిపోయెను. ప్రక్కపీఠంపై ద్రౌపది పారిపోయెను. కింగ్స్ క్రాసుముఖముగ తోపిరి, తీలమునకు గరిమకొలును చేతిమేజీల్లను విడిచిపోయెను. బండినుండి పెద్దసంచినిది తనకొడుకు వేచియున్న మోటారుబండిలో ప్రవేశించి పారిపోయెను. ఇంతవరకెవరిని బట్టుకొనలేదు.

భారతసామ్రాజ్య శాసనసభ

బ్రెస్లెన్, సెప్టెం, 28:— యజ్ఞశీలగారు ఇట్లు ప్రకటించుచున్నారు. సర్ ప్రెస్టిజియస్ గారు అక్టో 6 తేదీని ఇండియాను బయలుదేరుచున్నారు. రాబోవు శాసనసభా ప్రారంభమునకు డిలీజేరెడరు. రాజప్రతినిధి వీరి నావ్యవహారము. ఈజిప్టును తీరకాలములో సామీప్యప్రాప్త్యదేశమును నసంతయుతువులోను అధికారరీత్యా చూచును.

పూపేవుగారిని బట్టుకొనిరనుట

లండన్, సెప్టెం, 28:— పూపేవుగారిని ఆరెన్ శత్రువులు బట్టుకొనిరని పెక్కుమంది చెబుచున్నారు. ఇతడు చీనాయుద్ధనాయకులలో ప్రముఖుడు. చీనాను బోలీషివిక రాజ్యముగ జేయుటకు సోవియటు లెంతసామ్యు ఇచ్చెదమన్నను ఇతడు ఒప్పుకొనలేదట.

రష్యు వీడియాటికు బ్రాంకు సెలివేసి అప్పు ఆస్తిని తీర్చుచున్నారు.

మరణముల నివేదిక:— సెప్టెంబరు 25 వ తేదీతో అంత్యమయ్యేవారమునందు సామాన్య వెయ్యిమందికి 48.3 చొప్పున చనిపోయిరి. అంతకుముందుగారు 44 చొప్పున యుండెను. కలరావలన 31రు, మలేరియావలన 27గురు, యితరజ్వరములవలన 21గురు చనిపోయిరి. నిరుదేహవారమునందు 85.7 చొప్పున చనిపోయిరి.

కావలెను

సాంప్రదాయ వెల్నాటి కుటుంబమునకు చెంది మంచి ముఖవర్చునైన, సౌందర్యవతియు నగు యుక్తవయస్కునైన కన్య నెల ఒక్కంటికి రు 150 లకు వైన సంపాదించుచున్న 80 సంవత్సరములు గల సాంప్రదాయ వెల్నాటి బ్రాహ్మణునకు కావలెను.

వివరములకు యీ దినపత్రికాసూక్తు వ్రాయవలెను.

C/o ఆంధ్రపత్రిక

తపాలపెట్టె నెంబరు 212

మద్రాసు.

రోగులకు వర్తమానము

కుమరదని, నిరాశేషముకొన్న బోదకాల్లు, పక్షవాతము, చెవుడు, మున్నగువ్యాధులు అతిశీఘ్రకాలములోనే కుదిరెను.

నేను గత 18 సంవత్సరములనుండి, బోధకాల్లుచేతను, బుసీనతచేతను, బాధపడుచుంటిని. తీరనశ్యలికల్లా కృష్ణపురం కాపురమును ప్రస్తుతము చెన్నపురి, మైసూరు- నెక్ థోమునందు లిక్ పెరారియా పిథిలోనున్న అల్పద్రులొడ్డియందున్నవారు నగుపండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగార్లవారివద్ద బిగమాషమురోజులు బ్రేవధమునీచించగా, బోదకాలు మాయమగుటయేగాక- నాకు పూర్ణారోగ్యము కలిగినది. 5-8-20

జె. ఐ. డొగ్లెస్, స్ట్రాటకీపూరు, మదరాసు గార్లు, నెం. 3 పెరంబూరు బారక్కులోడ్డు, వేవేరీ, మద్రాసు

హెడ్డాజినుండి సుత్తాను

యిబినుసాదు పోవలయును

భారతదేశమహమ్మదీయుల హెడ్డాజికాన్ఫరెన్సు

కొన్ని ముఖ్యమగు తీర్మానములు

స్వాతంత్ర్యముగల రాజ్యము హెడ్డాజినుండి స్థాపితవలయును లక్నో, సెప్టెంబరు 27:— కొన్ని ముఖ్యమగు తీర్మానముల ఆమోదించినపిదప భారతదేశ మహమ్మదీయుల హెడ్డాజికాన్ఫరెన్సు సమాప్తమయ్యెను. కొరాసునుండి చదువబడిన ప్రార్థన గీతావలితో ఉదయం ఎనిమిదిన్నరకు సమావేశము ప్రారంభమయ్యెను. పవిత్రమైన గోలీల ఆపవిత్రపరది విధ్వంసము జేయుట, పవిత్రగ్రంథముల తగులబెట్టుట, ఉలేమాల మతగురువుల కడగండ్లబెట్టుట, అమాయకులకు మహమ్మదీయుల జంతుల వారిశ్రీల మానభంగము గావించుట, ఆస్తిని యిండ్లను దోచుకొనుట, హాజీయాత్ర స్వేచ్ఛగ సల్పుకొనుటకు ఆటంకములు గల్గించుట, హాజీలపై వస్తు అధికముగ విధించుట, మహిళలుగాని వారల మతభ్రష్టులుగ నెంచుట మొదలగు దురాగతములు గావించ బాల్సానిన యిబినుసాదు ప్రవర్తనమును ఖండించుట ప్రథమ తీర్మానము గావించబడెను. హెడ్డాజి ప్రభువుగ నుండుటకు యిబినుసాదునకు రవంతయొక హక్కులేదనియు, అయినను హెడ్డాజినుండి పారదోలుటకు కాన్ఫరెన్సు సర్వప్రయత్నముల సల్పినయియు చెల్లదు రెండవ తీర్మానము గూడ ఏకగ్రీవముగ సభయం దామోదించబడెను. ఇస్లాము మతబోధనప్రకారముగను, హెడ్డాజిరాజ్యము హెడ్డాజిప్రజల లాభముకొరకుండవలయునను సిద్ధాంతమున కలుగుగ్యముగ స్వతంత్రమగు రాజ్యము హెడ్డాజియందు స్థాపితవలయుననియు తీర్మానింపబడెను. హెడ్డాజియందు రైల్వేవేయుటకుగాని, లేక ఉన్నరైల్వే విస్తరింపజేయుటకుగాని ప్రజలు తోడ్పడరనియు, హెడ్డాజియందు సర్వ మహమ్మదీయ శాఖలవారి ఆర్థిక ప్రాణములను భంగము లేనంతవరకును హాజీ యాత్రసల్పు ఆపు జేయవలసినదనియు మరెయ్యో తీర్మానము గావించబడెను! బాజి రాటుతో ఆరబ్ మహమ్మదీయేతిరులకు పూకుబడి క్రింద కుడిసికొనరానియ్యరాదనియు, యాతీర్మానముల అమలునందు బెట్టుటకు ప్రపంచమందలి ముఖ్యమగు మహమ్మదీయసాసములకు రాయబారము వెడలవలయుననియు యిస్లాము మత తత్వమునకు ప్రతిఘటముగ హెడ్డాజి ప్రజల నిరాయుధుల జేయుట ఖండించి మహమ్మదీయ సంఘములు ముఖ్యముగ ఖుదామల్ పార్ మెయిన్ కాన్ఫరెన్సునందు ఆమోదించబడిన తీర్మానములను అమలునందు బెట్టుటకు ప్రయత్నింపవలయుననియు తీర్మానింపబడెను.

ఫెరంగీశహాద్ నివాసులకు అబ్దుల్ బాకిగాజి ఆకాల మరణమునకు విచారమునుజేరియు జేయుచును, తీర్మానించి బోవా సంఘముతోధ్యక్షుడగు ముల్లా కిషోరు సఖియ్యద్దీనుగారు హెడ్డాజిసమస్య గురించి గావించిననేను నుగ్గడించుచు గూడ తీర్మానము గావించబడెను.

ఖిలాఫత్తు కమిటీ సభ్యులు, మహమ్మదాలి, షేక్ తాలీ గార్లు సమావేశమునందు మొదటినుండియు హాజరుగనుండిరి. విషయనిర్ధారణ సంఘ చర్చలందు వారు పాల్గొనరి.

షేక్ తాలీ మహమ్మదాలీగార్లు నేడు బయలుదేరిపోయిరి. కాన్ఫరెన్సున కధ్యక్షుడైన నేతోభాయిబహో దవాలాగారు రాత్రి వెదిలిపోయెదరు. (ఆ. పే.)

శ్రీ శారదా నవరాత్రిపూజా మహోత్సవము తిరుగుత్రాలము

శ్రీమత్సరమహంస పరివ్రాజకాచార్య శ్రీ శ్రీ శ్రీ మానానంద సరస్వతీ స్వామిలవారనే శ్రీ శివవిదానంద సరస్వతీ స్వామిలవారిచే లోకసంరక్షణార్థము తిన్నెవల్లిజిల్లా తెంకాశిలాకా తిరువత్తలములో ప్రతిష్ఠింప బడియున్న శ్రీ దత్తాత్రేయ మందిరములో స్వప్తి శ్రీ ఆత్మయ సం ఆశ్వయుజ శుద్ధ ౧ గురువారంరోజున (7-10-26) ప్రారంభించబడి శారదానవరాత్రిపూజా మహోత్సవములను, సమాప్త పండితా మాదికమును జరుపబడును. కాపుర భక్తులందఱు విజయముచేసి అనుగ్రహప్రసాదముల స్వీకరింప ప్రార్థింతులు.

విద్యాసాగరపాండ్యాగారు

భారతశాసనసభకు అభ్యర్థిగ నియమింపబడుట

ఇండియాను బ్యాంకు కార్యదర్శి విద్యాసాగర పాండ్యగారిని భారతశాసనసభకు మదరాసు రాష్ట్ర వాణిజ్యనియోజకవర్గముతరపున అభ్యర్థిగ యాచినువచ్చారు నియమించిరి.

సర్ ఎం. సి. టి. మత్తయ్యచెట్టి, (అధ్యక్షుడు) సి. గోపాలమినగారు (కార్యదర్శి) గౌ. యు. రామరావుగారు, రా. పు. బి. జి. ఎ. నటేశనుగారు, సి. అబ్దులు హక్కిము సాహెబు, డి. బి. ఎం. బాలసుందరంనాయుడుగారు, డి. బి. పి. సోమసుందరం చెట్టిగారు, పి. ఎస్. సత్తయ్యచెట్టిగారు, మోతే గంగరాజుగారు, ఎస్. లక్ష్మీ సరసింహంగారు, రా. బి. టి. ఎం. అప్పనెనుంగాడిగారు, రా. సా., యు. వి. శ్రీనివాసరావుగారు, డి. కె. ఆచార్యగారు, వోటాదాసుగారు, కోల లక్ష్మయ్య నాయుడుగారు, జాగర్లమాడి కృష్ణస్వామిగారు, పి. సి. ముర్తు చెట్టిగారు, ఎం. ఉమావతిఅయ్యగారు, టి. పరినిఅప్పచెట్టిగారు, సి. ఎల్. లక్ష్మన్నచెట్టిగారు, మోతే సరసింహరావుగారు, కందుల రామయ్యగారు, కొండ శ్రీనివాసయ్యగారు కె. రంగయ్యచెట్టిగారు.

వాతావరణస్థితి

1926 సం. సెప్టెంబరునెల 28 వ తేదీ మంగళవారం

ముఖ్యజిల్లాలు	మరియు		మరియు	మరియు	మరియు	మరియు
	అత్యధిక	అత్యల్ప	అత్యధిక	అత్యల్ప	అత్యధిక	అత్యల్ప
కె. 24 గంటలలో	కె. 24 గంటలలో	కె. 24 గంటలలో	కె. 24 గంటలలో	కె. 24 గంటలలో	కె. 24 గంటలలో	కె. 24 గంటలలో
గోపాల్ పూర్	91.8	78.2	0.02	17.91	—	9.68
విశాఖపట్నం	87.1	77.5	0.55	26.08	+	5.18
కాకినాడ	90.5	76.8	0.18	21.54	+	10.00
మచిలీపట్నం	93.6	79.8
కర్నూలు	91.4	74.9	...	15.91	—	2.81
బళ్లారి	90.2	74.6	...	8.71	—	1.94
అంతర్గత	14.91	—	2.15
కడప	90.6	78.2	...	19.25	+	0.78
నెల్లూరు	93.2	77.0	...	11.71	+	0.06
మద్రాసు	90.8	78.8	...	9.86	—	5.66
కడపూరు	92.5	78.8	...	11.00	—	4.21
నీలము	98.5	78.8	...	14.17	—	5.57
కోయంబూరు	87.7	71.8	...	6.57	+	0.97
తిరుమనాపల్లి	96.6	77.4	...	14.24	+	3.04
నాగపట్నం	91.6	80.0	...	5.62	—	4.44
మధుర	95.0	77.9	...	8.56	—	3.61
పాంబర్	90.0	79.4	...	1.57	—	0.89
తిరునల్వేలి	2.08	—	0.47
తిరువేండూరు	88.9	75.6	...	80.71	+	2.00
కొచ్చిన్	84.3	76.2	...	87.82	+	15.24
కాలికట్టు	87.8	75.1	0.28	107.69	+	20.60
మంగళూరు	86.4	74.2	0.01	97.77	—	8.57
తెంగునూరు	81.4	66.8	...	18.02	+	0.77
మర్కాస	74.6	68.0	0.11	89.85	—	8.71
కొడైకనాల్	66.9	62.2	...	19.81	—	2.49

సర్కారులు— విర్రపాటిము సాధారణముగ నున్నది. విశాఖపట్నములో 0.55, కాకినాడలో 0.18 వర్షించెను. గోపాలపురంలో చినుములపడెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. పగటివేడివి గోపాలపురం, మచిలీపట్నములో 24 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్టర్లు:— మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. కడపలో పగటివేడివి 8 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:— మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. కడపలో అత్యధిక తక్కువ. ఇతర రాత్రివేడివి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వచ్చే 24 గంటలలో అంత పెద్దమార్పుండదు. సి. చెంగల్వరాయ మొదలియారు, అభిషేపితుల వాతావరణాస్త్రజ్ఞులు.

కరంచందు చబిల్ దాసు, బంగారు వెండినగల

వర్తకులు 437/3 టంకసాలవీధి, సాహుకారువేట మద్రాసు.

దళాదులు పంపిన క్యాలట్రాను ఉచితముగ పంపబడును.

బాబు భాస్కరాచార్యుని నిచారింతులు

నోటిలో దాచిన రెండు మంగళిల్లులు తీయటం

ముద్దాయి వింత క్రాసు పరీక్ష

బాంబాయి, సెప్టెంబరు 27:—బంబాయి న్యాయాధికారి కోర్టులో కోర్టుదొంగల బంధువులైన, జైలులో నుండి పారిపోయినందుకు బాంబాయిలో గాయపరచినందుకు భాస్కరాచార్యుని మిగిలిన పారిపోయిన ఇరువురను విచారణకు తీసుకుని, గాయపడిన పెండ్లి మొదటి సాక్షునిచ్చెను. అతడు తొలచుచున్నాడను 4 గంటలకు తనివారమునాడు తాను పకరానిచ్చును మిగిలిన కోర్టువద్దకు వచ్చుచుండగా భాస్కరాచార్యుని నేపాతుకు బహుమతిగా కన్ను క్రిందపడద్రోసి తుపాకిలాగిరిని కైతిలో పొడిచి పారిపోయెనని చెప్పెను. మిగిలిన ఇరువురను ముఖీ జనక నిలబడిరి.

తనసంబంధము మొదటి ముద్దాయి భాస్కరాచార్యుని సాక్షిని క్రాసుచేయుటలో తన పై పుణ్యమును చూపిరి. తన నోటిలో నుండి రెండు మంగళిల్లుల తీసి వాటిని తాను 9 నెలలనుండి క్రింద దస్తులలో నున్న ప్రస్తుతం దాచెనని చెప్పి సాక్షిని అని రికార్డులలోని ఖచ్చితమైన తెలుపగలడేమోనని యడిగెను. సాక్షి తనకు తెలియదనెను. ముద్దాయి తనకోర్టు ప్రశ్నలనే పోలీసువారే తమకు పారిపోవుటకు మించినది యజువు చేయుటకు ప్రయత్నించెను.

తనటికి కేసు వాయికా చేయబడెను. (అ. ప్రె.)

బాంబాయి, సెప్టెంబరు 28:—సాక్షిని క్రాసు చేసిన తరువాత భాస్కరాచార్యుని నామమునాటి ఆలీహుసేనుగార్లను ముఘాలుగా జైలులో నుండి పారిపోయినందుకును సార్వభౌమునిపక్షమున వ్యవహరించినందుకును చార్జీ చేయబడిరి.

మొదటి ముద్దాయి ముఖీ తాను పంజాబు స్వరసాయ జామీనీయ అరాత్రి తాను నిరుద్యమమునగా ఇరువురు భాస్కరాచార్యుని కన్ను క్రిందపడద్రోసి తుపాకిలాగిరిని కైతిలో పొడిచి పారిపోయెనని చెప్పెను. ముఖీ తనకు తెలియదనెను. ముద్దాయి తనకోర్టు ప్రశ్నలనే పోలీసువారే తమకు పారిపోవుటకు మించినది యజువు చేయుటకు ప్రయత్నించెను.

భాస్కరాచార్యుని తనకు వ్యతిరేక సాక్షుని తనందున వామ్యూమే తనని చెప్పెను. కాని ముఖీ తన వెంటనే రావలెనని నిర్ణయించుకొన్నందున వచ్చెనని చెప్పెను. వాడియైన కాన్స్టేబులు లు కే క జే య బో య న ం దు న ము ఖీ ఆ త న ని గొ ట్టె ను. మం గ లి క ట్టె లో పొడిచెను. కాని గాయమువాటివల్లనే గలిగెనో అని కాకర్టు రెట్టువల్లనో అని తెలియదనెను. ముఖీ తన నోటియందు దురుకొనెనని చెప్పెను.

రెండవ ముద్దాయి తాను ఇట్టిననుభవమునకు ఎవరికిని అపవదలించుచుండకు అలాంటిందునుడనని తెలిపెను. ఇప్పుడు తాను పారిపోయినది మాత్రమే యుద్ధే క ము గ లి గి యుం డె ను. బో ట్టె ల తీ సి త లు పు తె ర చి ట్టెటను వచ్చినప్పటికి తన స్నేహితులలో నొకనిచేత రైపులుండెను. తనకు కొవడువచ్చి దానిని లాగి అనలపారచేసెను. ఎట్లు కాన్స్టేబులుగా గాయములు రిగితనో తనకు తెలియదనెను. తాను అగడ పెట్టుబడినప్పటినుండియు దానిలో నున్న వారందఱును తనమాట విని చెప్పిరట్లు చెయుచుండెదవారట. చూడవ ముద్దాయిమాట తనకు పోలీసువాని గాయపు సంగతి తెలియదని చెప్పెను. మొదటి ముద్దాయి రెండు సేరముల నొప్పొకనెను. రెండుమాడు ముద్దాయిలు తాము పారిపోయిన సేరముమాత్రమంగించిరి. (అ. ప్రె.)

సూపరెంటు హత్య

ముద్దాయి ఇరువుర నురిపిసిరి

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 28:—అనంతపారిమిశ్ర, ప్రజాపరంబన చౌదరిగార్లను పోలీసు సూపరెంటు హత్యగావించినందులకు అరెస్టుకం జైలులో నుడయమన ఉరితీసిరి. మరణదండన విధింపబడిన మూడవ ముద్దాయిని నిర్దోషియని విడుదలచేసిరి. (అ. ప్రె.)

స్వతంత్ర కాంగ్రెసు పక్ష ప్రచారము

పండితమాళవ్యా, లాలాజీ పర్యటనము

పాట్నా, సెప్టెంబరు 28:—స్వతంత్ర కాంగ్రెసు పక్షయెన్నికల ప్రచార సంస్థలైన పండిత మాళవహాస మాళవ్యా, లాలా లజపత్తాయగార్ లింటి కీయదయము వచ్చిరి. వారిచట నియుదయము కొందరు మహాశయులతో నిష్ఠాగోష్ఠి వడిసి సాయంత్రము బహిరంగసభలో ను ప స్య సిం చె దరు. (అ. ప్రె.)

కార్యకనంఘమునకు ప్రభుత్వమువారి జవాబు
అ. భా. ప్రేమయ్యగారు కార్యకనంఘమునకు ముఖ్యురాలు ప్రభుత్వము హానుమెంబరుగారికి రాయబారము గొంపోయినవారికి ప్రభుత్వముగ కార్యకాళా కార్యదర్శి యట్లు ప్రాసెసు:—

1926 ఆగస్టు 2-వ తేదీన కార్యక సంఘము తరపున వివరించుట నూచించినవి ముఖ్యముగ మూడు విషయములు:—

1. కాననసభ, భారతకాననసభలయందు కార్యకలకుల ఎన్నిక ప్రాతినిధ్యము.
 2. కార్యకలపై జరిమానాలు నమూనాకేయుటనుగూర్చి విచారింతులు.
 3. పనిసాంఘిక పరిహాసముచట్టపరిపాలన.
- మొదటి కార్యకాళి, కై. ప్రా. గూ. 17-7-26 చెప్పిన ఫర్లు క్లబునం దొసంగిన ఉపన్యాసములో చెప్పినట్లుగ 1926 సంవత్సరములో రాయలకవిమను వచ్చువరకు కాననసభ ప్రాతినిధ్యనియమముల మార్పుటకు పిలువెను. కావున కార్యకలకు ప్రత్యేకముగ ఎన్నిక సౌకర్య మొసంగబాలము.

కార్యకలకులపై జరిమానాలు వసూలుచేయుటకు గూర్చి అందుకు సంబంధించిన వారందరిని విచారింప లేబరుమిమనరు గారిని కోరడమైనది. అంతకుముందు ప్రత్యేకవిచారణ యేదియు ప్రభుత్వమువారు అనవసరని దలంపడెను.

చూడవచ్చు గూర్చి యేకావకము లున్నచు యాచట్యులు నూతనముగ 1924 జూలయిలోనే అమలుజరుపుటచే వచ్చియుండును. కావున యాచట్యులబంధనలన్నియు క్రమేణ చెల్లరకు తెలియగలవు గాన ప్రస్తుతమేమియు చర్య దీసికొన నవసరములేదు. న్యాయపరిపాలనము జేయలమియున్న కమిషనరు గారితై పనిసాంఘిక య జ మా సు ల వ ద్ద సా ధిం చి ప్రతిహతద్రవ్యము పుచ్చు కొన వలె న ని నూ చిం చు బాధ్యత సుంయటకు అనేక అభ్యంతరము లుండును. ప్రత్యేకముగ నొకకమిషనరును నియమించుటకు రాష్ట్రపరిషత్తు లనుమోలుముగ లేవు. కావున ఈవిషయమున మీరు చెప్పిన అంశములు జ్ఞాపక ముంచుకొనబడును.

వర్త పాతము

కీమా, సెప్టెంబరు 28:—అర్జున్ తీర్థమున చుమారము లును, తొన్నాపరమ్ తీర్థమున అతి పుష్టియు గలిగినవి.

దక్షిణభార్య, కొండములలో సామాన్యముగను వీహోయ, పుష్కరిణియూ, మదరాసు తీర్థములందు అక్కడక్కడను వర్షమున్నది. రెంగాలు, ఛోటా నాగపురం, గజరాతు బొంబాయి దక్కను, హైదరాబాదు, మలబారులలో వర్షమున్నదనవచ్చును.

నూచన:—కరఖానులో వర్ష మెక్కువను. (అ. ప్రె.)
త్రిశేంద్రము, సెప్టెంబరు 28:—జిల్లా మునిసిఫ్ మాధవముగారు డివిజను అసిస్టెంటు మొదటితిరగతి న్యాయాధికారిని యమితులైరి. (అ. ప్రె.)

బాలభటోద్ధమ ప్రారంభము

త్రిశేంద్రముదలి బహిరంగసభ

త్రిశే. ప్రె. సె. సె. 28:—తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వమువారి ఆదరణక్రింద నిన్నసాయంత్రము పురమందిరమున పోలిటికల్ ఏజెంటు అధ్యక్షతక్రింద మహాసభ సమావేశమై తిరువాన్కూరు సంస్థానమునకు బాలభటోద్ధమ కేంద్ర స్థాన మేర్పరుపవలెననియూ దానికి త్రిశేంద్రము కేంద్రమనియూ తీర్మానించిరి. మహారాజావారు రాజపోషకులును, ఛీఫ్ జేట్టు గనుండుట కంగీకరించిరి. పోలిటికల్ ఏజెంటు వెర్నానుగారు కమిషనరు. (అ. ప్రె.)

కమలాక్షి (విచిత్ర కథ)

గంధకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజా కాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటగిరుడుగారు యం. ఏ., యల్.టి. సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు, ఫెదర్వెట్టుకాగితము. మంచి అచ్చు. 0-1-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

మదరాసులో సంఘ విభేదములు

(టిబ్యూనువత్రిక. వ్యాఖ్య)

మదరాసు కాననసభ 17 వ తేదీన ముగియవచ్చును అగ్ర్యక్షుడు గవర్నరుగారి సందేశమును జరిపిరి. గత మూడేళ్లలో కాన్సెలనుకు జరిగినవిషయ ప్రముఖ జెప్పి గవర్నరు యినిసరుకు కాననసభలో పాల్గొని ఏ స్థితిగతులున్నాయో నవో ఎట్లు పునర్యోజనము సచించినో నూచించిరి. “కాననసభ లోను వలెనే బయటనూడ తగవులకు రాజకీయనియమముల ననుసరించుచు కొనసాగించురని సమ్మతమున్నాడు. మన రాష్ట్రము భావి అభివృద్ధిని బడయవలెనన్న యట్టి ఆచారములను అనుసరించి పెంపొందించవలెను. అందుకుగాను ఓటబుటకుం జనితి ముఖ్యధర్మములను బోధ పరచుచు, సభ్యులెట్టి పట్టుదలతో పనిజేయునన్నారో తెలియజేయవలెను.” గత ఆరేండ్లలో మదరాసు కాననసభ బ్రాహ్మణేతరపక్షము జతకయ్యెను. కాని కొందరు సభ్యులు ముంజెల చర్య కిష్టపడక విడిబటుటచే మొదటి కన్న గత మూడేళ్లలో సవరణము యింనుక బహిష్కరముగ నుండెను. కాననసభలో బ్రాహ్మణపక్షమనేలేదు. కొందరు స్వరాజీయులు బ్రాహ్మణేతర పక్షములో కొందరు సభ్యులలో గలసి ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయ నిరోధక చర్యల కడ్డు తెగిరిరి. ప్రభుత్వపు వహరములనుసాంఘిక పక్షపాటుబద్ధితో గాక విభేదమున రాజకీయ నియమముల ననుసరించి పనిచేయుటకు మర్యాదపడుచుండెడి పక్షమునుగూర్చి గవర్నరుగారు నూచించుచున్నాడు.

మదరాసులో సాంఘిక పక్షపాతభేదము కొంతవఱకు తగ్గినది. అనేకజాతుల ప్రజలకు ప్రభుత్వోద్యోగముల నొసంగబోలవండుటయే యీ ఖేద శారము. మదరాసులో బ్రాహ్మణేతరపక్షమునందీ, అగ్రసంఖ్యాకులకు బ్రాహ్మణులతోపు తక్కిన అగ్రజాతులవారు చేరియున్నది. వారు ఏకసంఘము వారుకారు, కాబాలను. అందుచే విభేదముగనేగనడి సమాన నియమములగలిగి రాజ్యము జరిపించబాలను. వారి ముఖ్యోద్దేశమేమన లాభకరమగు ప్రభుత్వోద్యోగములు తాము బొంది తమ ఆధికారము యెక్కువ చేసుకొన నలెననియు, బ్రాహ్మణేతర జాతులకు విద్యాభివృద్ధి కవకాశము లొసంగవలెననియు, ఈయందేశము సెరవేర్చుకొనుటలో అన్ని జాతులవారి సంతృప్తిపరుచబాలను. నమిష్టి నియమము సవరంపలేదు. కావున బ్రాహ్మణేతరలలోనే కొందరి కసంఖ్యపై గల్గి వారి పక్షము బలపెనుమయ్యెను.

వచ్చే కాననసభలో బ్రాహ్మణేతర సంఖ్య ఎంతయందునో చెప్పజాలము. రాజకీయ విషయములందు సాంఘిక పక్ష పాతము సహించుట యెంతటి దుష్ప్రయోగికి కారణమునో చాల ముది ప్రజలు గుర్తించిరి. ఉద్యోగ పరిపాలన పటాభ్యుపగ్రహే తగ్గిపోయెడి చిహ్నము లరవడున్నవి. కానన సభలో అధిక సంఖ్యల పక్షమువారు అందరకు న్యాయమొసగునన్న ప్రాతపు చర్యకు గడంగున్నచో పరిపాలనకు చాల నష్టము కల్గును. బ్రాహ్మణదేవములకునైన ఉద్యోగములనుండి వారుతొలగింపబడిరి. నిమ్మజాతుల యభివృద్ధి యేర్పాటులు జంపరకెనమ్మ పట్టు జేయవలెను. మదరాసులోను బొంబాయిలోనుగూడసాంఘికాభిమానములబట్టి రాజకీయ పక్షము లేర్పరచుట నిమ్మయోజనమని తెలిసెను. ఉత్తర విహమ్యుద్ధియలకుగూడ ఆగతి యే పట్టునవటకు సంభావములేదు. ఉద్యోగకాంధయే ముఖ్యోద్దేశముగ చేసుకొనుచో ఆ పక్షము స్వప్రయత్నములల్ల కేసుల బడు ననుట నిశ్చయము. (టిబ్యూను)

బొంబాయి వణిక్వేఖరుని మరణము

సామానుగారు నిన్నరాత్రి మరణించిరి

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 28:—నిన్నరాత్రి కొగము లో మూడునెలలు తీసికొని సర్ సామాను డేబిడుగారు మరణించిరి. వారు బొంబాయిలో జరిక్రమ నర్తములకు పునాది వంటివారు. ఆగ్నికవిమయముల నాయనను అగ్ర్యతక్రి యుండెను. దూరదృష్టి, ఆలోచన, కష్టపడి పనిచేయుట యను శక్తులే యతని యగ్రగణ్యునిగ జేసెను. అయన రహస్యకు కంపెనీలో సమాస్తాగా ప్రారంభించి స్వంతవిద్యాపరము వృద్ధిచేసికొని బొంబాయిలో అగ్ర్యతక్రపు సరిశమలకు సంబంధించిన సంస్థలతో సంబంధముల కలుపుకొనెను. కల్లమందు, నూలునర్తకములందే ఆయన స్పృహలో నికి వచ్చెను. వ్యాఙంకు ఆ ఛో ఇం డి యా ఇ త ని తెలి వి తేట ల ఖురి తమే. కొన్ని తాతాకంపెనీవారి సంస్థలు, హైద్రా ఎలెక్ట్రిక్ సంస్థలు ఇతని సహాయమును పొందినవి. అయన నగరవిషయములందును పనిజేయుండెడి. సామానుగారు చనిపోవునప్పటికి 77 సంవత్సరములు నిండెను. (అ. ప్రె.)

అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, ఉపాధ్యాయుడు.
అంధగీర్వాణ విద్యాలయం, కొవ్వూరు, గోదావరిజిల్లా

వ్యవసాయము

వ్యవసాయమున క్రమం కోల్పో పాటుపడుట. పాడి క్రామిక సంబంధమున పట్టుకలతో వాడిన పాటు. కర్షకుడనగా భూమిని ఉన్నవాడు. కృషివలన, భూమిని నేవ్యముచేసి అందుకు భాగించువానితో తన జీవితమును గడపుకొను వాడు. నేవ్య వారు అన, భక్తి శ్రద్ధలతో క్రయశుద్ధిగా భూమితన నేవించి ఆయనకు యిచ్చేతము ననుసరించి ప్రసాదించినదానితో తృప్తి చెందువాడు.

ఇక్కడ ముందు ఇట్టి వ్యవస్థాపకమున పాటుల దృశ్యము లైనవి. భూమిని దున్నువానిపేరు రహిత అనుట పరిపాటైనది. ఈపదము అరబ్బీ భాషలో నుడువిన పదవిభాగము ర ఇయత్ అనియట. ర=సాటితుడు Subject, ఇయత్ = సంరక్షించబడుటకు (to be protected) అనియట. ఈ పదవిభాగమున మే జమిందారికి రాయితీ అవు (Estates Land Act) ఉత్పత్తికి సావకాశ మిచ్చినది.

జమీన్=భూమి; వార్=భాగము. ఇట్టి ఆర్థ మిపదమునకు చేయబడినంతకాలము భూమిని విధించు విధానము సత్యము గానే సాగినది. కాశ్యోత ఫయిసలాయితి కారణము. వీరి కీపద న్యాయాధ్యక్షులందరి సన్మానమే. అప్పటిలో భూమిభాగము దున్ను లాగ్గు అనియట, భూమిని దున్నువానిని పేసెం బనియట పేర్కొన మొదలిడిరి.

ఇంగ్లండునందు జమిందారే భూమిభాగము. వారి భూమిని దున్ను వారలకు భూమియందు హక్కుండను. జమిందారుగారి యిష్టమున నాన్లండి పొమ్మనినప్పుడు పోవలసినదే గాని, భూమిలో నడుగు పెట్టించినందున నాను జిరాయితి హక్కు లాచ్చాయి. కిదుమాత్రమే నమూనా చేసుకొనుటకు నీవు అర్హుడవు. నన్ను తొలగించుటకు నీ కంఠమాత్రము హక్కు లేదు. కాబట్టి పట్టా యిచ్చించుటకు కృతజ్ఞులగుటకు అవకాశ మివ్వగల చట్టము లాచేరమందు లేవు. మా కాగతియేమి? మీకి పోకర్తమేమి? అని అప్పట్లో కొందరు ప్రశ్నించిరి. మారాజును మీ ముయే ర్న ర్న కొన్నాడు. మీ రా జానకు, ముట్టల ను జయించుట చేత రాజ్యాధిపతి లిగినది. కాబట్టి, మీరాదున కానించినట్లు నడుమకొనవలసి ప్రతి బందవి జవాబివ్వబడినది.

భూమికిప్పుడు గురించి, ప్రభుత్వమువారికి, అప్పట్లో వారి దేశవిధానములేగాని, అన్యదేశములందలివిధానము లంతగా తీయవు. వారి దేశమునందలి విధానమునే, యీ దేశమునకు వ్యయించేయవలె ననుమాన యుండెడిది. కావున నే జమిందారకు, సర్వస్వాధీనత్ర్యముగల భూమిభాగమునందలి వారభిప్రాయ ములు తీసుకొనినది. అటుతర్వాత జమిందారకు, జామీన్ గాని భూమిభాగము కాదు. మనము పారపర్యముని లో వారు సంప్రదించుకొని, జామీన్ దారనరాజునకు తునకు, మధ్యనెరి అని నాభ్యాసముచేసిరి. ఇట్టి మధ్యవ తో మనము కాశ్యోత ఫయిసలాయితి చేసుకొనియెదల, గ్రామీణ అభివృద్ధి కొదవు భూమికిప్పుడు మనము అనుభవించుటకు, వారికి ముట్టజెప్పవలసినవార మగుదుమని పపడిరి. మొదట కాశ్యోత ఫయిసలాయితి విధానమున వ్యసన జెప్పిరి. కాశ్యోతమునకు బహుళ "అ" అను అక్షరమును గుగా జెప్పి, ఆకాశ్యోత ఫయిసలాయితి నవతరింపజేసిరి. రూముగా విడుదాక్షరములను, నానుభేదములను ముం జేర్చువాడు రాజకీయోద్దేశ మిట్టినియే. పేరుకనుమందు సాంకేతికాక్షరములు చేర్చబడినంతనే, లేజోనంతము, వీర్యవంతములను మూర్తిసంతములు, నిర్విర్యములుగను, జోవర్షములుగను మారుట సహజము.

ఆకాశ్యోత ఫయిసలాయితి అనుతరించినదాని, భూమిభా గు లాగ్గులలాగ్గు హోదాలో నుండి లాగ్గులహోదాలో 'దాలో'నికొని, భూమిని దున్నువాడు పేసెంబహోదాలో కి, రహితహోదాలోనికి దీప్రమామను చేయబడిరి.

చట్టములయందు లేదను ఉపయోగింపబడు మాటలకు కొనకర్త అనిపేరు. తరచుగా ఉపయోగింపబడు మాటలకు దుగా ఒక అభిప్రాయమునందు కాస్తాక్రమైన అర్థమును కరించుట ఆచారము. వీటికే 'డిఫైనిషన్స్' అని అనెదరు. మాటలకు అందువలనపరిపజిన అర్థమునే వ్యక్తీకరించుట నీ, పాముననానుగ్యమున అర్థము ననుసరించి వ్యాఖ్యాన ప్రయత్నము. కాబట్టి చట్టమునందు ఉపయోగింపబడు మా థావ్యాఖ్య మొకటి గుహ్యార్థ మొకటి యుండునని గ్రహింప

జమిందారి జిరాయితి అప్రసంగములో, "వ్యంత భూమి" కొంచెము పొందుతగ్గు యానాం అన్నమాట. మల్లి జిరిహిలాయినాం కాదు. దరిమిలాయి నానునగా కాశ్యోత ఫయిసలాయితికి నరిమిలను జమిందారులచేత యానాముగా యివ్వబడినభూమికిప్పు లాగ్గులలాగ్గులు పేసెంబు అనుపదముల ప్రయోగ మొక్కడను కాన్పించును. అట్టి పదప్రయోగము ఉద్దేశ ప్రార్థనముగా నిర్వచించబడినట్లు గలర్న మెంటు మూవరు ఆఫ్ దివిల్లుయొక్క సమాధానమువలన గ్రహింపవలెను. లిడతర సం దర్భములన్నిటిలో లాగ్గులహోదా అండ్ రహిత అనుపద ములే గానవలెను. పదప్రయోగమునకింత పీటలా పేండుకని కొం దరికి తోచవచ్చును. మూలము నన్నేపింప బ్రయత్నించువారలకు వ్యుత్పత్తియువంకలిప్రాముఖ్యమే చేయవలె. లాగ్గులలాగ్గు జమిందారులలోనికి రాదు. వారికిగల భూమిని దున్నువాడు, అందలి అనుభవపుహక్కులను కోర అనర్హుడు కనుకనే చట్టము లోని సూత్రములయందు దాయాపదముల నటులనే గుర్తించి నిర్వచించిరి.

ఇవివరకు యెన్నికముల రాజులు యీదేశమును పరి పాలించిరో, అన్నిరకములవారల భూమికిప్పుడు గురించిన విధాన ములను రహితము మూడువందల సంవత్సరములనుంచి, మన ప్రభు త్వమువారు తదేకీకీతో తరచివరచి చూచి, వాటిలో వారి నుపయుక్తములవాటికే ఆచరణలోనికి తెచ్చుచు, తదితరములను అనుపయోగములని నివర్తించుచు వచ్చిరి. అంతటితో తనివినం దక వివిధరకముల విదేశపు విధానములను మాడ ప్రవేశపెట్టిరి. ఇప్పుడట్టివన్నియు ఆచరణలోనున్నవి. దేశీయతలైనను అట్టి వాటికి అడ్డుకొనినచో, వారి మాటలయందు నిలువ యున్నదని తోచినప్పుడు వారిని చేరదీసి, బుజ్జగించి, కుటలప్రశ్న జేసి నీవు నాకొలుపులో ఉండవలసినవాడవు, అని, వారికొక ఉద్యోగమో విరుదో తీగించి, వశపర్చుచు గా విందుకొను ఆచారముమాడ ఆంధ్ర తెలిగినదే.

ఇటువంటి అనుభవజ్ఞానము దూరదృష్టి కేర్పరితనము ప్రజ్ఞావిశేషము లాదిగా గడిగిన ప్రభుత్వమువారిచే నెలకొలుప బడిన, కాశనకభలకు, భూమిభాగముగాని, అనుభవజ్ఞానముగాని, చరిత్రాత్మకమునకు నిజవిషయముల పరిశీలనముగాని లేనట్టియు, కను స్వీయవృత్తియందే నిపుతనందలేనట్టియు, వ్యవస్థాపకము నందలి కిగవులనే సమన్వయించుకొనలేనట్టియు, బుద్ధిహంతులూ, అభ్యర్థులూగా నిలుచు కే.లాకో గోచరింపకున్నది. నిశ్చయముం దినను నిరర్థకములగు కాశనకభలకు భగ్గుముగావించుటకై తమ తమములకి నుపయోగింపక, స్వాగ్రహరత్న మున ప్రభుత్వమున నలకు ఆమోదనసూచకముగా చేతులెత్తుటకు సిగ్గుల పడక, విశేషములను విశేషింతురు గాక.

ఇప్పుటికి ప్రభుత్వమువారికి తమపరిపాలనా విధానములందలి కట్టుదిట్టములనుపరిశీలననమ్మకముచిక్కినది. పైసా బీరువోవుటకు తెరువులేదని తోచినది. ఇక భూమిని అదనపు ఆదాయ మా తీయు పట్టునందయే పీరించిత తమ దేశపు విధానమీ దేశ పరస్థితుల కన్వయించదని వారికి తెలియకపోలేదు. వారి నక మందు పచ్చికబు నుట్టగాని పంటభూములు లేవు. తోడేళ్లకు మరుగిచ్చు చిట్టడవులేగాని, మంజరయ్యాధములు యథేచ్ఛగా కల దామకొనగలిగినట్టి వహారాగ్యము లందు గాన్పించవు. మంజునీటి సహాయముచే ప్రవహించు నెలయేరులేగాని సస్యాను భూములై సస్యధానవర్తులై త్రేత్రములను సారవంతములుగా చేయగలిగినట్టి నిర్మలముందాగినదము లందు లేవు. సాధారణ రాశములంటి గునాలు గలిగి, రజత కాంచన రత్న రాసులతో విరాజిల్లునుండే పర్యవరాజములు ఆ దేశమును అన్యత్వము లు. ఇట్టి అనుపమానసౌకర్యములన్నియు మనదేశము దున్న వని వారికి తెలుసును. స్వాభావికమున స్వస్థసౌకర్యములు గడిగి విలాసార్థము వ్యవసాయము చేయుట కలపడినదేశములు, తరతర ములనుండి వ్యవసాయ విధానానుగ్యములను సూత్రములనే తమ పరిశ్రమగ్రంథమున వేదమునం దమర్మబడిన పూర్వులు గా గడిగి వ్యవసాయానుగ్యమును స్వభావసిద్ధమైన సమస్త సౌ కర్యములు గలిగినట్టి హైందవులను అందలి నేర్పరితన నులనడ బ్రయత్నముచేయుటయన అర్థమేమో హెచ్చించరముగాకున్నది. ఇది స్వీయభావము కొ అ కు క ల్పిం ప బ డి న సా కు నా ద ని వి శ్వ సిం ప ని వా రు య రా? కొంతకాలమున నది కదియును వెల్లడి గాకమానదు.

ఈవిశేషం దన్నిరకములభూములు గలవు. ఒండు, లేవ ది, కృష్ణతేనె, ముగ, లంక, పుట్టి, గరువు, యర్రచెక్క, దొండు, యిసుకబొండు, పాడు, బాడన మొదలగు వివిధరక ముల భూము లున్నవి. మెరక, పల్లం, లంక, జోడు, పూజువు మొదలగు వర్ష వ సా య ము ల ను కాలానుసార్యములను

నియమముల ననుసరించి నే వ్య ము జే య గ ల కేర్పరులగు కర్షకు లున్నాడు. వారు బాగుపడు పట్టునందయే ప్రవృత్తిలై ర్క-నీయంతము. వారికి వ్యవసాయమునందలి కేర్పరితన వాలము జేయుట సరవడమేగాని, కావలసినవ్య-టిమాత్రముకలదు. ఆదెద్దియన, పండించుకొనుట కవసరమగుభూమి, యిచ్చలేవలె పండించుటలన వచ్చు అన్యత్వమును, మిచ్చిసాద్యేట్లుగాక, పండించుటకుమోయెమివనవంతును మించకుండా నుండు లాగున పరిపుష్టజాతులు. వారికి మినుకదానిలి తిగి బయటికి పోకుండా నిలువ యుందుకొనుట కవసరమగు కట్టుదిట్టములుచేసి ఆవి స కనుముగానిగర్హింపబడుచున్నచో లేవోయాయటకు అవ సర మగునేర్పాటులనుగావించుట. లాకలమకట్టికేసినామన చెప్పు చు, ప్రక్కనున్న స్థాయిసుతులపులె తెలిసినట్లుగాక, భిక్షు లను సంకుచితపరచుటకు అభయమిస్తూ, ఎట్టేలులాగ్గుల ఆప్త వంటి ఆప్తలను అమలులో చేర్చించి కొమ్ముపుస్తైవ కట్టుకొని యెనను, కొద్దుకు కరుగై తలవలెననునంత భ్రమ పుట్టింపక, నీరి సంపదలతో కులతూగుచుండునట్లుగా జూచి సంతోషించు ప్రభుత్వమే ప్రభుత్వరాజమునాబరంను. కృషివలన సంపన్నులై తరంగలై యున్న రాజయొక్క రాజ్యమే దుర్భేద్యమును కొట ఆట్టిప్రజల మన్ననలె నిజము ఆకీర్వానములు. తదితరములు బూటకములు, ఇచ్చక పుకాటలు, ముఖస్తోత్రములుగా గ్రహింప వలెను.

య. వెంకటరత్నం.

నోటీసు

మదరాసు శాసనసభ్యుల సభ్యుల తాలూకు చిత్తూరు జిల్లా మహమ్మదీయేతర రూరల్ ఎన్నికదారుల సమూహము 30-11-1926 తేదీనగాని, అంతకు పూర్వముగాని ఒక మొబరును ఎన్నుకొనవలసినది గా ప్రకటనద్వారా కోరబడియున్నందున, సదరు ఎన్నికదారుల సమూహమునకు రిటర్నింగు ఆఫీసరు నైన చిత్తూరు కలెక్టరు అను నేను ఈక్రింది పబ్లికు నోటీసు నిచ్చుచున్నాను:—

పబ్లికు నోటీసు

- (i) ఎన్నుకొనబడవలసిన మహమ్మదీయ సంఖ్య రెండు అయి యున్నది.
- (ii) నామినేషన్ కాకితములు (నియమకాకితములు) ఈ క్రింద సంతకము చేసినవానికి కలెక్టరు బంగళా లేక గిరిం పేట కలెక్టరు ఆఫీసు (ఆఫీసు)నంద అప్పగించబడవచ్చును, లేదా ఆయన వాని నందుకొనకుండ అనివార్యముగా నాలుకపేట్ట బడినయెడల చిత్తూరు ప్రెమరీ డిప్యూటీ కలెక్టరు గిరింపేట కలెక్టరు ఆఫీసునంద అప్పగించబడవచ్చును. అవి 1926 సం॥ అక్టోబరునెల 4 తేదీనగాని, అంతకుపూర్వముగాని ఉదయము 11 గంటలకు ను, మధ్యాహ్నము 3 గంటలకును నడుచు గాఖలు చేయబడ వలెను.
- (iii) నామినేషన్ కాకితములు సమూహము 25-9-26 తేదీ నుండి 4-10-26 తేదీ వరకు ఉదయము 11 గంటలకును సాయం క్రం 3 గంటలకును నడుచు పైనిచెప్పబడిన మహమ్మదీయ ఆఫీసుల వద్ద దొరకును.
- (iv) నామినేషన్ కాకితములు గిరింపేట కలెక్టరు ఆ ఫీసు (ఫ్లూ)లో 8-10-26 తేదీన ఉదయము 11 గంటలవఱకు పరిశోధనకు తీసుకొనబడును.
- (v) ఎన్నికలో పోటీ ఉండగల సమర్థులులో, పోటు (సమ్మతులను తీసుకొనుట) 8-11-1926 తేదీన 12 కుట 1 కిని నడుచు నొక విక్రంతి కొరకైన విరానకాలము కలుపుకొని ఉదయం 7 గంటలకును సాయంత్రం 6 గంటలకును నడుచు జరుగును.
- (vi) * ఏ పోలింగ్ (సమ్మతులు తీసుకొనవచ్చు) ప్రదేశ ముక్రింద తన (ఎన్నికదారుని) పేరు ఎన్నికపట్టిలో కనబడు నో ఆ పోలింగ్ ప్రదేశమునకు వెళువల వోటు (సమ్మతి) నిచ్చు టకు ఏ ఎన్నికదారుడును అంగీకరింపబడకు. ప్రతి పోలింగ్ ప్రదేశములోను ఎన్నికదారులు వోటు నీయదగిన పోలింగ్ స్టే షనులను గనబరచు జాబితా యొకటి ఈవెలలో ప్రయంప బడియుండు చిత్తూరుజిల్లా డిప్యూటీ కలెక్టరు ఎక్సాన్సిడ్లెంట్లో ముద్రింపబడియున్నది.

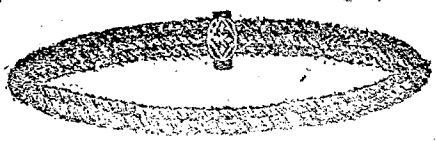
ఎచ్. ఎల్. బ్రెయిడ్ డ్డెడ్, కలెక్టరు 25-9-26 ఎన్నికదారుల సమూహముయొక్క రిటర్నింగు ఆఫీసరు.

అమృతాంజనము

అక్క-నిడదవీలి నహా సీసా-1-కి రూ 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి రూ 0-4-0. వ్రతయింట నుండగిరది.
 అమృతాంజనం డిహా, 6, 7 తంబుశెట్టి పిథి, మద్రాసు లేక, పొంపాయి

బంగారు వెండినగలలో ఏవి కావలసినను సిద్ధముగా నున్నది.

మాకు చిన్నవి పెద్దవి అను వ్యత్యాసములేదు. కష్టము సులభము అనుభేదములేదు. పెద్దవారు వచ్చినను చిన్నవారు వచ్చినను ధరలయందు వ్యత్యాసముండదు. ఎంతకాలము గడిచినను మా బిల్లుతో మీరు మానద్ద తీసిన నగలను తెచ్చిన అప్పటి బహుధరముకట్టి పైక మిచ్చెదము. అర్ధరిచ్చిన తృప్తికరముగా లేనినో, మరియొక నగను మిచ్చెదము లేక పైకము కావలసినను తిరిగి వాపసిచ్చెదము. నవరం బంగారుకు నీనువెండికి పూచి నిచ్చెదము. యింత తెలుపనేల! మాతాతావారులకు తప్పికలిగించుటయే మా ముఖ్య ఉద్దేశము.
 ఇదివరలో మా ప్రదర్శనశాలకు రానివారు ఒకదఫా రాగోరెదము.

తంతువలనము
 "ఉమ్మడియార"

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి తంపెనీ, నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మా త్ర కో శ చ్చా భు లు - ఒక కొత్త చికిత్స
URESOL (యూరిసోల్)

అను ఔషధమును వాడుటచే తవుక నిజముగా కుదురును
 9 పెండలు 12 పాక్సెట్లు ఉపయోగించిన చాలును
 అన్ని మందుల హెచ్చులందు, యింత రుకాణములందు ఏకైకమునకు వీరకును.
 ప్రాప్తియందు కావలసినవారు ఈ దిగువ విగ్రాహమునకు వ్రాయవలెను.
 C. T. Harl & Co., 46, Singarachari Street, Triplicane, Madras

ఎవరు దేశభక్తులు?

స్వదేశవృత్తులను పరదేశీయుల పోటీనుండి రక్షించువారే.

మద్రాసు వెన్నిల్ ప్యాక్టరీ

తపాలావెట్టె రౌండ్, మదరాసు.

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము

(The Telugu Encyclopaedia)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు, జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాదివిషయములు, భూగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్త విషయములు చర్చింపబడును. ప్రతిసంపుటమును, ఆరు సంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100పుటలుండును. ఆరుసంచికలకు చందా రూ. 5-0-0. అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటి సంచికను వి. పి. గా పంపి రూ. 0-8-0 పనులుచేసికొని మిగత ఐదును క్రమముగ బుక్కుపోస్టుగ పంపుచుండుము. అటుసంచికలు ఒక్కసంపుటముగ చేర్చి బైండు చేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0-12-0 ప్రస్తుతము మేలు (సగముతోలు) బైండు చేయబడి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగ నున్నవి. ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 6-8-0. పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు ఒక్కొక్క సంపుటమునకు అడ్వాన్సుగా రెండురూపాయలు పంపవలెను.
 జాబవోట్టు - ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము 7, తంబుశెట్టిపిథి, మద్రాసు.
 ఆంధ్ర కంపెనీ, 175, రెసిడెన్సీబాదు, హైద్రాబాదు, డక్కన్.

గంధర్వమహల్

విజయనగరం 3105

1. వృత్తాభినయ రక్షణము కొఱవ ధివలకు ఒక పాత కాల నడువబడుచున్నది.
2. సంగీత-వాద్యాభినయ నృత్యనాటకాది విధానము నుత్తేజక పఱచుటకు-ఏకకృత్య ప్రవర్తకమున జీనించు భోగి నీ నాగవాస యశ కాళింగ దేవదాసీమారుల నిన్ను క్షమయి కొల గించుటకు, ప్రాథమధ్యులతో నారంభించబడినది. సంస్కార పదాలు, విద్యాకరాయణులు, వాత్సల్యవాదులు, కళా ప్రగర్భముల మాడ ఆదరింపబడినది-గంధర్వపత్రిక.
3. దేశభక్తులయందును పట్టుకొమ్మ యవలగిన పరన మందిర మొకటి నెలకొల్పబడినది. ఇందు దిన పత్రికలు, వాక పత్తి పత్రికలు పాతకుల యువయోగార్థము ప్రవర్తించబడును.
4. పరిశోధకుల కొఱవ ఉద్బోధములను, జనసామాన్యము కొఱవ ఆధునిక గ్రంథములును, సంపాదించబడి ఉపయోగముతోనికి చేరుచును. జనసామాన్యము కొఱవ గ్రంథావళి సంచార గ్రంథాలయ పద్ధతిలో నడుపబడును. దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు మాడ ఉపయోగించుకొనఁ దగినట్లు ఏర్పాటు గలవు.
5. పై కార్యము కొనసాగించుట ఎల్లగు తోడ్పడఁసార్థిక్యులు.
6. 1. పరిచే మూర్ఖకాంతము. 2. సరిచే లక్ష్మీనరసయ్య. 3. వడ్డెల అప్పలరాజులు. 4. వడ్డెల నన్నారావు. 5. వడ్డెల వైదిరాజులు. 6. కోటపాతెపు అప్పల నరసిమ్మ 7. సాలూరి మూరమ్మ. 8. బద్దాపు చివ్వారావు. 9. చింతామణి బాణిశంకం 10. వడ్డెల చలనరాజేశ్వరం. 11. మావ్యాపు మూరమ్మ. 12. అద్దుగారి అప్పారావు.

వసుమతి

నెం 84

గంధక ర్తి శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు వసుమతి సాంఘిక, సాంసారి కానర్థములను వివరించు చక్కని సాంఘికనవల. ఆంధ్రయువకులు క్రమాదంపత్తిని పత్తి సురాగమును పెండ్లించుటలో పీడిత కుల్యమున నవల యాంధ్ర భాష యందులేదు. విద్యాభివృద్ధి ప్రకంపించుచు, తెల్లకొమ్మకవిజీవారితే నృపురాను చేయబడి, యువత మోక్షకాలలలో కల నీరుగ్రంథముగా నిర్ణయించబడుచున్నది. పాపము పుష్కరము లావైతకు కరగించు వసుమతి కష్టగాథ వాంఛ స్త్రీపురుషుల ఇల్లుల తప్పకవది సాగుగూలితి యాపురుషుగాక, డిమ్మివైజ 109 పుటలు వెల రూ. 1-0-0
 విలాసము, మేనేజరు, నృకవర్తికెండ్, నుంకింగారు.